Ազգ
Azg
21 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 2004 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 165 (3096)

ԱՄՆ-Սիրիա ռազմական համագործակցության բանակցություններ

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 20 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: ԱՄՆ-ը եւ Սիրիան, չնայած երկու երկրների միջեւ առկա բարդ հարաբերություններին, բանակցություններ են վարել ռազմական ոլորտում համագործակցության վերաբերյալ Իրաքում իրադրության կայունացման նպատակով: «Թայմ» հանդեսի տվյալներով, անցած շաբաթ Դամասկոսում կայացած բանակցությունների նախաձեռնողը Վաշինգտոնն է: Լրագրողների կարծիքով, բանակցությունների արդյունքը կարող է լինել համատեղ սիրիա-ամերիկյան պարեկախմբերի ստեղծումը իրաք-սիրիական սահմանը հսկելու համար: Ինչպես հաղորդվում է հոդվածում, բանակցություններին մասնակցող Սիրիայի նախագահ Բաշար Ասադը շահագրգռվածություն է արտահայտել ԱՄՆ-ի հետ ռազմական համագործակցությամբ: «Ռոյթեր» գործակալության համաձայն, ԱՄՆ պաշտպանության նախարարության ներկայացուցիչները խոստովանել են, որ իրենց հայտնի է պատրաստվող հրապարակման մասին, սակայն որեւէ այլ մեկնաբանություն չեն արել այդ առնչությամբ:

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

Համազգային, բայց դեռեւս ոչ համաժողովրդական

Այսօր սեպտեմբերի 21-ն է: Երկրի գլխավոր՝ Անկախության տոնը: Տոն, որ յուրաքանչյուր պետության համար արժանապատվության եւ հպարտության խորհրդանիշ է: Հայաստանում նույնպես անցած 13 տարիներին ձեւավորվել է անկախության տոնը պետականորեն նշելու ավանդույթը: Բնականաբար, այդ օրը հիշատակվում են այն ծանր զրկանքներն ու թանկ զոհերը, որ տվեցինք սեփական ճակատագիրն ինքնուրույն որոշելու եւ արժանավայել ապրելու համար: Հիշատակվում են նաեւ ձեռքբերումներն ու հաջողությունները: Բնական է եւ հասկանալի: Անուրանալի են ինչպես կորուստները, այնպես էլ ձեռք բերածը:

Այդուհանդերձ, պետականորեն նշվող Անկախության տոնը դեռեւս չի դարձել համաժողովրդական: Ժողովրդի ընկալմամբ տոնն այնքանով է տոն, որ ոչ աշխատանքային օր է: Իսկ աշխատանք չունեցողների համար անգամ այդ գիտակցումն էլ չկա: Նրանց համար սեպտեմբերի 21-ը շաբաթային օր է մյուս օրերից չտարբերվող: Ընդամենը հեռուստատեսությունից տեղեկանում են, որ այսքան տարի առաջ հռչակվեց Հայաստանի անկախ Հանրապետությունը եւ որ Երեւանի կենտրոնական հրապարակում կկայանան հանդիսություններ, եւ կարեւորը՝ հրավառություն: Սակայն տոնական օրվա տոնական հանդիսությունների շարքում նրանց այս տրամադրությունները չեն նկատվում: Գուցե իսկապե՞ս չարժե այդ օրը դժգոհել կյանքից եւ դժվարություններից: Գուցե չարժե՞ նաեւ լուրջ ուշադրություն դարձնել այդ դժգոհություններին: Այս հարցերին միանշանակ դրական պատասխան կարելի էր տալ, եթե չլիներ մի շատ կարեւոր հանգամանք: Եթե մարդկանց, այդ նույն մարդկանց, որոնք Հայաստանի Հանրապետության իրական կերտողներն են, բայց այդ պետության իրական տերերը չեն, եթե նրանց դժգոհությունները լավեին մյուս՝ ոչ տոնական օրերին: Եթե այդ դժգոհություններն անցած 13 տարիներին իշխանությունները փորձեին ըմբռնել եւ ազնվորեն ձգտեին դրանց բավարարելու լուծումներ գտնել: Ցավոք, ներկա եւ հավանաբար նախորդ իշխանությունները նման ձգտում չցուցաբերեցին: Անկախության տարիները բնակչության մեծ մասի համար զուգակցվեցին խավարի ու ցրտի, հացի հերթերի ու գործազրկության, կենսամակարդակի կտրուկ անկման եւ սոցիալական անարդարության, բնակչության մեծամասնության աղքատության պատկերի վրա իշխանավորների եւ նրանց շրջապատի ցոփ ու շվայտ կյանքի հետ:

Անշուշտ, ազատությունն ու անկախությունը ձեռք են բերվում զրկանքներով եւ կորուստներով: Սակայն դրանք չպետք է լինեն միայն ժողովրդի մեկ հատվածի հաշվին, ի հակադրություն մյուս, շատ ավելի սակավաթիվ հատվածի: Եվ ամենակարեւորը: Զրկանքները, կորուստները, հերոս զավակների թափած արյունը, մի խոսքով այն ամենը, ինչ վճարել ենք անկախության համար, ինքնանպատակ չի եղել: Դրանց վերջնանպատակը, ինչպես արդեն նշեցինք, սեփական ճակատագիրն ինքնուրույն տնօրինելն ու արժանավայել կյանքով ապրելն է եղել:

Երբ «Անկախություն» կոչվող իսկապես անգնահատելի տոնը լցվի «արժանավայել կյանք» կոչվող բովանդակությամբ, այն ժամանակ արդեն տոնական այս օրը չի ստվերվի դժգոհություններով եւ բացի համազգային լինելուց, կդառնա նաեւ համաժողովրդական:

Ռոմանո Պրոդի. «Եվրոմիության գերտերություն դառնալու գաղափարը բացառված է»

Միացյալ Եվրոպան, ի տարբերություն ԱՄՆ-ի, ժողովրդավարությունը ռումբերով կամ բանակով չի արտահանում

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ

Եվրոհանձնաժողովի նախագահ Ռոմանո Պրոդին Երեւանի «Տարածաշրջանային եվրոպական ակադեմիայի» ուսանողների հետ հանդիպման ժամանակ ասաց, որ միայն Եվրոպան է ժողովրդավարություն արտահանել: «Մենք ժողովրդավարությունն արտահանում ենք խաղաղական առաջարկներով եւ ժողովրդավարության փաստացի ընդարձակումով: Ժողովրդավարությունը ռումբերով չեն արտահանում կամ բանակով: Այն դրսից չի կարող պարտադրվել, կարող է միայն առաջարկվել», նշեց իտալացի դիվանագետը:

Պրոդին, որը սեպտեմբերի 16-ից 19-ը տարածաշրջանային այցով ժամանել էր Ադրբեջան, Վրաստան եւ Հայաստան, նշեց, որ Եվրոհանձնաժողովը (Եվրոմիության գործադիր մարմինն է- խմբ.) պատրաստվում է հարավկովկասյան երեք հանրապետությունների վերաբերյալ զեկույցներ պատրաստել: Հունիսի 14-ին Հարավային Կովկասի երկրները ներգրավվեցին Եվրոմիության նոր հարեւանության քաղաքականության մեջ, ինչը նշանակում է Եվրոպայի եւ Կովկասի հարաբերությունների նոր մակարդակ:

Կիրակի օրը ուսանողների հետ հանդիպման ընթացքում, ապա արտգործնախարար Վարդան Օսկանյանի հետ համատեղ մամուլի ասուլիսում Պրոդին հստակ նշեց, որ թեեւ նոր հարեւանության նախաձեռնությունը տարածաշրջանային է, սակայն Եվրոպան կովկասյան երեք հանրապետություններից յուրաքանչյուրի հետ նախընտրում է ունենալ առանձին մոտեցում: Եթե, օրինակ, ժողովրդավարությունը կաղում է Ադրբեջանում, ապա դրա պատճառով Վրաստանը որեւէ ձեւով չպետք է տուժի:

Տես էջ 3

Օրը Մուսալեռում

Այս տարի լրացավ Մուսա լեռան հերոսամարտի 89-ամյակը: Այս առիթով սեպտեմբերի 19-ին ավանդույթի համաձայն հերոսամարտի հիշատակը հավերժացնող հուշակոթողի մոտ տեղի ունեցավ միջոցառում, որը կազմակերպել էր Մուսալեռան հայրենակցական միությունը՝ ի դեմս Կամո Տեր-Պետրոսյանի: Միջոցառմանը ներկա էին եւ իրենց ողջույնի ու շնորհավորանքի խոսքերով հանդես եկան Դավիթ արքեպիսկոպոս Սահակյանը, գրող, հրապարակախոս Գրիգոր Ջանիկյանը, հալեպահայ ասմունքող Սալբի Տարակճյանը, Հայաստանի հայրենակցական միությունների խորհրդի կողմից Ռոբերտ Միրզոյանը եւ այլք: Այնուհետեւ դհոլ-զուռնայի նվագակցությամբ ներկաները պարեցին հայկական քոչարի, որից

հետո օրհնվեց 89 կաթսաներում եփված հարիսա-մատաղը եւ բաժանվեց հավաքվածներին:

ԱՐՈՒՍՅԱԿ ՊԱՊՅԱՆ

70-ամյա գեղեցկուհին

ՀՌՈՄ, 20 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ. ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Այսօր լրանում է իտալացի հռչակավոր դերասանուհի Սոֆի Լորենի 70 տարին: Չխամրող իտալուհին, որն ըստ բազմաթիվ հարցումների, ճանաչվել է 20-րդ դարի ամենագեղեցիկ կինը, նախկինի պես գեղեցիկ տեսք ունի՝ պահպանելով իր մոգական հմայքը:

Առաջին գլխավոր դերը կինոյում Սոֆին կատարել է 1952 թվականին, նրան հրավիրել էր նկարահանվելու պրոդյուսեր Կառլո Պոնտին, որը հետագայում դարձավ նրա ամուսինը: 1954 թվականին Սոֆին համաշխարհային փառք է ձեռք բերում՝ խաղալով Վիտորիո դե Սիկայի «Նեապոլի ոսկին» ֆիլմում: 1957 թվականին դերասանուհին մեկնում է ԱՄՆ, որտեղ նկարահանվում է «Սերը ծփիների տակ» եւ «Սեւ խոլորձ» կինոնկարներում: Նույն թվականին նա ստանում է Վենետիկի փառատոնի մրցանակը՝ որպես տարվա լավագույն դերասանուհի:

1960 թվականին նրան շնորհվում են «Օսկար» մրցանակը եւ Կաննի փառատոնի մրցանակը կանացի լավագույն դերի համար, որը նա խաղացել էր Վիտորիո դե Սիկայի «Չոչարա» ֆիլմում: Երկրորդ «Օսկարը» կինեմատոգրաֆի բնագավառում ներդրած ավանդի համար Սոֆի Լորենն ստացել է 1991 թվականին: 1994 թվականին նրա ստեղծագործությունը նշվել է Բեռլինի կինոփառատոնի պատվավոր գլխավոր մրցանակով:

ՀԱՄԱՌՈՏ

Իրանը պատրաստ է պաշտպանության

ԹԵՀՐԱՆ, 20 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ. ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Իրանը ձեռնարկել է պաշտպանության համար անհրաժեշտ բոլոր միջոցները, եթե ԱՄՆ-ի կողմից հարվածներ հասցվեն: Այդ մասին այսօր լրագրողներին հայտարարել է Իրանի կառավարության պաշտոնական ներկայացուցիչ Աբդալլա Ռամազանզադեն:

Ըստ նրա, «իրանական միջուկային օբյեկտներին հրթիռահարվածներ հասցնելու հնարավորության վերաբերյալ ամերիկյան առանձին ղեկավարների վերջին հայտարարությունները առավելապես սպառնալիքներ են, որոնք հազիվ թե իրագործվեն»: «Նրանք /ԱՄՆ-ը/ իրենք էլ գիտեն, որ Իսլամական Հանրապետության ազգը կօգտվի նմանօրինակ սպառնալիքներին հակազդելու իր իրավունքից», ասել է Ռամազանզադեն:

Ալիեւն ու Սաակաշվիլին ԱՄՆ-ում

Երեկ ՄԱԿ-ի Գլխավոր ասամբլեայի 59-րդ նստաշրջանին մասնակցելու նպատակով Նյու Յորք է մեկնել Վրաստանի նախագահը: Ըստ «Ռուսթավի-2» հեռուստաընկերության, Միխայիլ Սաակաշվիլին հանդիպելու է միլիարդատեր Ջորջ Սորոսի, Կոֆի Անանի, մի շարք երկրների նախագահների հետ: Վաղը Նյու Յորք է մեկնելու նաեւ Ադրբեջանի նախագահը: Իլհամ Ալիեւը, ըստ «Թրենդ» գործակալության, հանդիպելու է նախագահ Ջորջ Բուշի, Կոֆի Անանի հետ: Հայաստանը ՄԱԿ-ի Գլխավոր ասամբլեայի նստաշրջանում ներկայացնելու է արտգործնախարար Վարդան Օսկանյանը:

Մոսկվայի մետրոյում ծեծել են ադրբեջանցիների եւ տաջիկների

ՄՈՍԿՎԱ, 20 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Մոսկվայի մետրոպոլիտենի դատախազությունը քրեական գործ է հարուցել Ադրբեջանի եւ Տաջիկստանի քաղաքացիների վրա հարձակման առնչությամբ: Այս մասին «Նովոստի» գործակալությանը երկուշաբթի հայտնել են Մոսկվայի իրավապահ մարմիններից: Ըստ նրա, «Ազգային, ռասայական կամ կրոնական թշնամանքի քողքով» ՌԴ ՔՕ հոդվածով քրեական գործ է հարուցվել սարքաշինության եւ ավտոմատիկայի պետական ակադեմիայի ուսանողի եւ միջնակարգ դպրոցի սովորողների նկատմամբ: «Պարզված է, որ նախօրեին երիտասարդները մետրոյի «Աերոպորտ»-«Դինամո» կայարանների միջեւ եղած ուղեմասում էլեկտրագնացքի վագոնում մի խումբ մեղսակիցների հետ ծեծել են եւ վերքեր հասցրել Ադրբեջանի, Տաջիկստանի քաղաքացիների եւ մայրաքաղաքի մի բնակչի», ասել է գործակալության զրուցակիցը: Ներկայումս մայրաքաղաքի օպերատիվ աշխատողները հետախուզում են հարձակման մասնակիցներին:

Ընթացիկ

ԼՂՀ

Սամվել Բաբայանը ներման խնդրագիր չի ներկայացրել

ԼՂՀ պաշտպանության նախկին նախարար եւ պաշտպանության բանակի նախկին հրամանատար Սամվել Բաբայանն արդեն երկրորդ օրն է վայելում ազատությունը Շուշիի բանտում ավելի քան 4 տարի պահվելուց հետո: Բաբայանը մեղավոր էր ճանաչվել 2000 թ. մարտի 22-ին ԼՂՀ նախագահ Արկադի Ղուկասյանի դեմ մահափորձ կազմակերպելու մեջ եւ դատապարտվել էր 14 տարվա ազատազրկման:

Բաբայանին ազատ արձակելու մասին խոսվում էր արդեն երկու տարի: Սակայն Ղուկասյանի սեպտեմբերի 17-ի հրամանագիրն անակնկալ էր եղել Բաբայանի շրջապատի եւ հարազատների համար: Ուշագրավ է, որ նախկին գեներալը ներման խնդրագիր չի ներկայացրել եւ բանտից ազատվել է մոր՝ ԼՂՀ նախագահին ուղղված խնդրագրով: Սա կարող է նշանակել, որ Բաբայանն ինչպես դատարանի դահլիճում մոտ 3,5 տարի առաջ, այնպես էլ այսօր իրեն մեղավոր չի ճանաչում Ղուկասյանի դեմ իրականացված մահափորձի մեջ:

Ինչո՞վ է պայմանավորված նախագահի դեմ մահափորձ կազմակերպելու մեջ դատապարտված Բաբայանին ազատ արձակելու հրամանագիր-որոշումը: Գեորգի Պետրոսյանը ԼՂՀ նախագահի խորհրդականն է եւ ներման հանձնաժողովի անդամ: «Կարծում եմ, որ երկու հիմնական հանգամանք է հաշվի առնվել: Առաջինն առողջական վիճակն է: Համապատասխան բժշկական քննությամբ հաստատվել է, որ դատապարտյալը պետք է երկար ստացիոնար բուժում ստանա, ինչն անհնար է բանտի պայմաններում: Երկրորդ՝ ներման խնդրանքով նախագահ Ղուկասյանին դիմել է մայրը: Հիմնականում այս երկու հանգամանքը հաշվի առնելով, փաստորեն, մարդասիրական մոտեցում ցուցաբերվեց», ասաց Պետրոսյանը:

Բաբայանը պետական, քաղաքական, ռազմական գործիչ էր: Հաշվի առնելով այս հանգամանքը, կարո՞ղ ենք ասել, որ Շուշիի բանտից նրա ազատումը նախ քաղաքական որոշում էր: «Ես չեմ զբաղվում քաղաքական որոշումների մեկնաբանությամբ, ես ասացի այն, ինչ ընձեռված է ինձ որպես ներում շնորհելու հանձնաժողովի անդամի», ասաց Պետրոսյանը:

Գրիշա Հայրապետյանն Արցախի ՀՅԴ ԿԿ ներկայացուցիչն է: Նա Բաբայանին բանտից ազատելու որոշումը համարում է ողջունելի եւ արդարացված, քանի որ «հանձնաժողով է աշխատել», իսկ «երկրի նախագահը կայացրել է որոշում»: «Կան լուրեր, որ Բաբայանը լուրջ հիվանդություն ուներ եւ, կարծում եմ, մարդասիրական պահը լուրջ դեր է խաղացել», ասաց Հայրապետյանը: Ըստ Արցախի ՀՅԴ ԿԿ ներկայացուցչի՝ «դժվար է ասել՝ Բաբայանին ազատ արձակելու որոշումը Ստեփանակերտինն է, թե՞ Երեւանինը»:

Հետաքրքրական է, ինչպիսի՞ն է եղել Ռոբերտ Քոչարյանի արձագանքը Սամվել Բաբայանին Շուշիի բանտից արձակելու անակնկալ լուրին:

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ

Ի ՀՈՒՇ

Միայն վառ պահելով նրանց հիշատակը կարող ենք ճիշտ կազմակերպել մեր աշխատանքը

Այսուհետեւ Աբովյան փողոցի թիվ 41 շենքին փակված «Այս տանը 1960-2003 թթ. ապրել է մշակույթի վաստակավոր գործիչ, պրոֆեսոր Կարլեն Ժիրայրի Միրզախանյանը» համեստ բովանդակությամբ հուշատախտակը կհիշեցնի նշանավոր մանկավարժի ավանդի մասին: Նույն օրը՝ սեպտեմբերի 18-ին, Խ. Աբովյանի անվան հայկական պետական մանկավարժական համալսարանի թիվ 5 մասնաշենքի լսարաններից մեկը անվանակոչվեց Կարլեն Միրզախանյանի անվամբ:

Կարլեն Միրզախանյանը ծնվել է 1923 թ.: Ավարտել է Երեւանի պետական համալսարանի իրավաբանական ֆակուլտետը եւ ասպիրանտուրան: 50-ական թթ. նա Համամիութենական իրավաբանական ինստիտուտի պրոռեկտորներից էր: Այնուհետեւ կես դար աշխատել է Խ. Աբովյանի անվան պետական մանկավարժական համալսարանում, ուր հիմնադրել եւ 30 տարի ղեկավարել է գեղագիտական դաստիարակության, ապա կուլտուրայի ֆակուլտետները:

- Նա իր շուրջը համախմբեց Ֆրունզե Դովլաթյանին, Հենրիկ Մալյանին, Յուրի Երզնկյանին, Լաերտ Վաղարշյանին: Կուլտուրայի ֆակուլտետը դարձավ մշակութային ասպարեզի բարձրորակ մասնագետների պատրաստման կարեւոր դարբնոց: Կարլեն Միրզախանյանը պարզապես ղեկավար չէր, նա ապրում էր ֆակուլտետի կյանքով,- պատմում է մասսայական հանդիսությունների ռեժիսուրայի ամբիոնի վարիչ Ալեքսանդր Քոչարյանը:

- Նրան մենք ճանաչում էինք որպես նվիրյալ մանկավարժի, որն իր բոլոր ուսանողներին գիտեր անուն ազգանունով: Կես դարից ավելի մենք ընկերներ ենք եղել: Հումորով էր, կատակասեր, բայց միեւնույն ժամանակ չափազանց խիստ աշխատանքի ընթացքում,- հիշում է ՀՀ ԳԱԱ նախագահ Ֆադեյ Սարգսյանը:

Կարլեն Միրզախանյանի անվան լսարանը վերանորոգվել եւ կահավորվել է վերջերս: Լուսավոր եւ ընդարձակ լսարանի պատին կախված է մանկավարժի լուսանկարը: ԿԳ նախարար Սերգո Երիցյանը նշում է, որ մշտապես հիշելով լավագույն մանկավարժների գործը եւ նրանց հիշատակը վառ պահելով միայն կարող ենք ճիշտ կազմակերպել կրթական աշխատանքը: Իսկ կուլտուրայի ֆակուլտետի դեկան Ռուբեն Միրզախանյանն ասում է, որ ֆակուլտետի ողջ կազմով պետք է փորձեն շարունակել Կարլեն Միրզախանյանի հիմնադրած ֆակուլտետի ավանդույթները եւ դասավանդելու հրավիրեն լավագույն մասնագետների:

- Ինձ համար դա առավել պարտավորեցնող է, որովհետեւ ես այսպիսով փորձում եմ վառ պահել իմ հոր հիշատակը,- նշում է Ռուբեն Միրզախանյանը:

ԱՐԵՎԻԿ ԲԱԴԱԼՅԱՆ

Անկախության նախօրեին հին արժեքների վերանայում

«Անկախ Հայաստանը 13 տարեկան է, որը շատ խորհրդանշական է, քանի որ հանուն հավատի Գրիգոր Լուսավորիչը 13 տարի ճգնել է խցում», իր ելույթի ժամանակ այսպես արտահայտվեց Հայաստանի պատանեկան հայրենասիրական միության նախագահ Սարգիս Ասատրյանը:

Երեկ՝ Անկախության օրվա նախօրեին, հայ եկեղեցու Արարատյան հայրապետական թեմը եւ Հայաստանի պատանեկան հայրենասիրական միությունը (ՀՊՀՄ) Սուրբ Սարգիս եկեղեցու բակից ուխտագնացություն էին կազմակերպել Խոր Վիրապ, որին մասնակցում էին տարբեր դպրոցների 1100 աշակերտներ: Ուխտագնացության կազմակերպիչները կարեւորեցին այս միջոցառումը՝ նշելով, որ նման միջոցառումներն օգնում են կյանքը վերաիմաստավորելու եւ հավատով ամրապնդվելու: Արարատյան հայրապետական թեմի առաջնորդանիստ Սբ. Սարգիս եկեղեցու հոգեւոր հովիվ տեր Շահե քահանա Հայրապետյանն ուխտագնացությունից առաջ առաջարկեց միասին աղոթել, իսկ հետո մաղթեց բարի վերադարձ:

ՀՊՀՄ նախագահը նշեց, որ ուխտագնացության կազմակերպմանն աջակցել են Կենտրոն համայնքի քաղաքապետարանը, «Նյու լայֆ Արմենիա» բարեգործական հիմնադրամը եւ «Գեդեոն» միջազգային բարեգործական հիմնադրամը, որն ուխտավորներին կեսկարաններ նվիրեց:

Խոր Վիրապում երեխաներին օրհնեց տեր քահանա Թադեոսը, որը պատմեց նաեւ եկեղեցու պատմությունը, իսկ տեր Շահե քահանա Հայրապետյանը բացատրեց ուխտագնացության անհրաժեշտությունը, որը հավատի նորոգում է:

ԳՈՀԱՐ ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ

Մահացել է պատգամավոր Մուշեղ Մովսիսյանը

ԵՐԵՎԱՆ, 20 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Կյանքի 48-րդ տարում հիվանդանոցում մահացավ ՀՀ Ազգային ժողովի պատգամավոր Մուշեղ Մովսիսյանը: Նա մայիսի 28-ին տեղի ունեցած ավտովթարի հետեւանքով գտնվում էր կոմայի մեջ:

1994-99թթ. Մ. Մովսիսյանը ղեկավարում էր Էջմիածնի շրջանի Այգեկի գյուղական համայնքը: 1999թ.-ից վերջին երկու գումարումների ԱԺ-ի պատգամավոր էր:

Հաղթեց Արտակ Սարգսյանը

ԵՐԵՎԱՆ, 20 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Կոտայքի մարզի թիվ 44 ընտրատարածքում ԱԺ-ի պատգամավորի մեծամասնական ընտրակարգով սեպտեմբերի 19-ի վերաքվեարկության նախնական արդյունքներով հաղթել է «Օրինաց երկիր» կուսակցության անդամ Արտակ Սարգսյանը: Նրա օգտին քվեարկել է 13970 ընտրող: Վերաքվեարկությունից մի քանի օր առաջ ընտրապայքարից հրաժարվելու վերաբերյալ հայտարարությամբ հանդես եկած նրա հիմնական մրցակիցը, անկուսակցական գործարար Արայիկ Հայրապետյանը ստացել է 5578 քվե: Մյուս երեք անկուսակցական թեկնածուները ստացել են հետեւյալ քվեները. Բաբկեն Մարգարյան՝ 1598, Գալուստ Նավասարդյան՝ 94, Աղասի Գասպարյան՝ 45: Բոլոր 5 թեկնածուներին դեմ է քվեարկել է 306 ընտրող: Անվավեր է ճանաչվել 730 քվեաթերթիկ: Անճշտությունների չափը՝ 10: Ինչպես հայտնեց թիվ 44 ԸԸՀ-ի նախագահ Գրիգոր Արշակյանը, 42354 ընտրողներից քվեարկությանը մասնակցել են 22315-ը: Ըստ Գ. Արշակյանի, սեպտեմբերի 20-ի ժամը 09:30 դրությամբ հանձնաժողովը դիմում-բողոքներ չէր ստացել:

Երեկ բացվեց զենքի ցուցահանդես-վաճառք

Սեպտեմբերի 20-25-ը Երեւանի Հանրապետության 62 հասցեում կգործի «Բուրաստան» ՍՊԸ-ի կազմակերպած զենքի ցուցահանդես-վաճառքը: Ինչպես տեղեկացրեց «Հայորս» միավորման գործադիր տնօրեն Արմեն Պապյանը, ցուցահանդեսն այս տարի 2-րդն է եւ կլինի ամեն տարի: Ցուցահանդեսին մասնակցում են 6-7 կազմակերպություններ, որոնք ունեն հատուկ թույլտվություն: Բացի զենքից, ցուցադրված էր նաեւ ինքնապաշտպանական միջոցներ արտադրող եւ վաճառող բոլոր կազմակերպությունների արտադրանքը: Ցուցահանդեսը հնարավորություն է տալիս ծանոթանալու նոր տիպի զենքերին, ասաց պրն Պապյանը եւ նշեց, որ միջոցառումը կազմակերպել են որսաշրջանի բացման առիթով, որը տարին երկու անգամ է՝ գարնանը եւ աշնանը: «Հայորս» միավորումը նախկինում եղած զենքերին այս անգամ ավելացրել էր հարթափող, ՏՕԶ-120 ակոսափող որսորդական հրացաններ, «Տիգր-սայգա» ռուսական արտադրության այլ զենքեր: Ներկայացված էին նաեւ իժեւսկի, իտալական, գերմանական եւ այլ երկրների արտադրանքներ, ինչպես նաեւ «Նետո» իսպանական ֆիրմայի դաշույնների լայն տեսականի, զինամթերք, ձկնորսական պարագաներ:

Ցուցահանդեսում նորույթ էր «էլեկտրաշոկ-գյուրզան», որն ընդամենը 3 ամիս է վաճառքի հանվել ու ծառայում է որպես լավագույն ինքնապաշտպանական միջոց, ասաց Վարդուհի Տիգրանյանը (վաճառքի եւ մարկետինգի մենեջեր), եւ որը թույլատրվում է կրել 18 տարին լրացած անձանց: Այդ նոր նմուշը պատկանում է ոչ մահացու զենքերի թվին եւ առաջացնում է (սկզբնական վիճակում) մկանների ու շնչուղիների սպազմ եւ անգամ ուշագնացություն... Էլեկտրաշոկը օգտագործվում է նաեւ շների դեմ: Երբ այն պահվում է կենդանուց 4-5 մ հեռու, ապա նրա մեջ եղած օզոնը վանում է նրանց, քանի որ շները զգայուն են դրա նկատմամբ:

Ցուցահանդես-վաճառքի հետ կապված գործում են զեղչեր: Զենքի խանութի մենեջեր Արսյուշա Գեւորգյանը ներկայացրեց 1-4 մ տարածության վրա օգտագործվող գրպանի զենքերի տեսակներ, որոնք արժեն 100-200 հազար դրամ ու բերված են Գերմանիայից, Իտալիայից: Ըստ նրա, գազային զենքի նկատմամբ հետաքրքրությունը շատ ավելին է, եւ նախորդ ցուցահանդեսին վաճառվել է 500 միավոր զենք, գնորդները հիմնականում տարիքով ու գործունյա մարդիկ են, որոնք խոշոր գումարների հետ գործ ունեն: Ցուցահանդեսին ներկայացված մոտ 1000 տեսակի նմուշները հետաքրքրել էր նաեւ ՀՀ ոստիկանապետի տեղակալ պրն Վարյանին: Վերջինս նշեց. «Ես շատ զենքեր ունեմ, լինելով նաեւ որսորդների միության անդամ, հետաքրքրվում եմ ամեն նոր տեսակի ու տիպի նմուշներով»:

ՄԱՐԻԵՏԱ ՄԱԿԱՐՅԱՆ

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության ԺԴ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010 Հանրապետության 47
Ֆաքս 374 1 562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխավոր խմբագիր
ՀԱԿՈԲ ԱՎԵՏԻՔՅԱՆ / հեռ 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՒՅՐ ՀԱԿՈԲՅԱՆ / հեռ 529221
Լրագրողների սենյակ / հեռ 581841
Համակարգչ. ծառայություն / հեռ 582483
Շուրջօրյա լրահավաք ծառայություն / հեռ 529353
Համակարգչային շարվածք «Ազգ»-ի
Թերթի նյութերի ամբողջական թե մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսությամբ առանց խմբագրության գրավոր համաձայնության խստիվ արգելվում են համաձայն ՀՀ հեղինակային իրավունքի մասին օրենքի
Նյութերը չեն գրախոսվում ու չեն վերադարձվում
"AZG" Daily NEWSPAPER
Editor-in-chief
H.AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.
Yerevan, Armenia, 375010

1000-ամյա Կեչառիսն իր երկրորդ հազարամյակը դիմավորեց սկզբնական շքեղությամբ

Սեպտեմբերի 18-19-ը Ծաղկաձորում նշվեց Կեչառիսի վանքի հիմնադրման 1000-ամյակը: Առաջին օրը գրողների միության Ծաղկաձորի ստեղծագործական տանը տեղի ունեցավ գիտաժողով, ուր ներկայացվեցին Կեչառիսի վանական համալիրի ճարտարապետությունը (Մուրադ Հասրաթյան), վիմական արձանագրությունները (Գագիկ Սարգսյան), Կեչառիսի մասին եղած ժողովրդական ավանդությունները (Վարդան Դեւրիկյան), վանքի հիմնադիր Գրիգոր Ապիրատ Մագիստրոսի գործունեությունը (Կարեն Մաթեւոսյան), Կեչառիսն իբրեւ գրչության կենտրոն (Արփենիկ Ղազարոսյան), Խաչատուր Կեչառեցու տեղը հայ միջնադարյան գրականության մեջ (Աելիտա Դոլուխանյան): Ներկայացվեց նաեւ Կոտայքի թեմը եւ վանքն այսօր, Ծաղկաձորի համայնքի կողմից եղավ Կեչառիսի համալիրի տարածքի ամբողջացման առաջարկ: Մասնավորապես առաջարկվեց վանքի տարածքից դուրս բերել մոտակա ավտոճանապարհը, ապամոնտաժել վանքի տարածքի ասֆալտը, առաջարկվեց Ծաղկաձորում գտնված խաչքարերը, որոնք կառուցապատումների հետեւանքով դուրս են մնացել տեսադաշտից, հավաքել վանքի տարածքում: Սուրբ Հարություն մատուռը, որը հիմնական հուշարձանախմբից հեռու է 120 մ, առաջարկվեց ներգրավել Կեչառիսի համալիրի մեջ: Այս հարցը, սակայն, քննարկման կարիք ունի: Արժե նշել, որ Կոտայքի թեմի առաջնորդարանից եւ մարզի իշխանություններից մեծ ջանքեր կպահանջվեն, որտեղի վանական համալիրը չխեղդվի կառուցապատումների մեջ ու հեռվից նույնպես երեւա եւ իշխի շրջապատի վրա:

Գիտաժողովից հետո տեղի ունեցավ «Կեչառիս-1000» գրքի շնորհանդեսը: Գրքում ներկայացված են վանքի պատմությունը, ճարտարապետությունը, ավանդությունները եւ վանքի ժամանակագրությունը:

Սեպտեմբերի 19-ին Կեչառիսի վանքում տեղի ունեցավ սուրբ պատարագ՝ հանդիսապետությամբ Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ կաթողիկոսի, պատարագիչը Կոտայքի թեմի առաջնորդ Առաքել եպս. Քարամյանն էր: Պատարագից հետո ներկաներին ողջույնի խոսք ասաց վանքի նորոգության բարերար Վլադիմիր Հարությունյանը: Այնուհետեւ տեղի ունեցավ համերգ՝ մարզի երգի ու պարի խմբերի, Աննա Մայիլյանի մասնակցությամբ, ապա՝ մատաղի օրհնություն: Հյուրերի եւ գիտաժողովի մասնակիցների համար Կոտայքի թեմի առաջնորդարանը կազմակերպել էր ընդունելություն:

«Հռչակավոր եւ հրաշազան» Կեչառիսի վանքը, որին միջնադարյան գրիչն անվանում էր «պայծառապէս ճոխացեալ ի սկզբանն», իր երկրորդ հազարամյակը դիմավորում է «պայծառապէս ճոխացեալ եւ արդ», շնորհիվ Արեւմտյան Հայաստանում ծնված եւ Մեծ եղեռնից հետո Ստավրոպոլում ապաստանած Հարություն եւ Վարսենիկ Հարությունյանների ընտանիքում ծնված Վլադիմիր Հարությունյանի: Ի դեպ, նա Հայաստան էր ժամանել ընտանիքով՝ որդու եւ թոռների հետ:

Ա. ԱՍՏՎԱԾԱՏՐՅԱՆ

Ձեռագործ գորգերի ցուցադրություն

Ֆրանս-հոլանդական Գաբ-Հեմագ ընկերությունը հայաստանցիների եւ սփյուռքահայերի համատեղ նախաձեռնությամբ ստեղծված կազմակերպություն է, որը 1998 թ. զբաղվում է ձեռագործ գորգագործությամբ: Ընկերությունը փորձել է հայկական գորգի ավանդույթները զարգացնելով՝ նոր ինքնություն հաղորդել գորգարվեստին: Ավանդական, հին տեխնիկայով գործվող հայկական գորգերը նոր մեկնաբանություն ստացել են շնորհիվ նոր թեմատիկայի եւ գունային լուծումների:

Դիզայներ-նկարիչները զուգակցելով ժամանակակից գեղանկարչության տարրերը՝ տարբեր ոճերի համադրմամբ, ստեղծել են գորգի նոր տեսակ ինչպես տարանշանների, զարդանախշերի օգտագործմամբ, այնպես էլ կրոնական, պատմական թեմաների արծարծումներով: Յուրաքանչյուր գորգ թվագրված է, ունի անհատական կնիք, իր անվանումը, գորգագործ-դիզայների անունը. յուրաքանչյուրից կարող է ստեղծվել 7–50 օրինակ:

Շաբաթ օրը Հայաստանի ազգային պատկերասրահի ցուցասրահներից մեկում տեղի ունեցավ Գաբ-Հեմագ ընկերության կոլեկցիոն արժեք ունեցող ժամանակակից ձեռագործ գորգերի ցուցադրություն, որին ներկա էին պատկերասրահի տնօրեն Փ. Միրզոյանը, մշակույթի փոխնախարար Գ. Գյուրջյանը, ընկերության տնօրենը եւ ուրիշներ: Գորգերի ցուցադրությունից զատ ցուցահանդեսում ներկայացված էին ընկերության մի քանի դիզայներների՝ Փարիզից Սիր էլի, Երեւանից Սեյրան եւ Արեւիկ Գասպարյանների, Էդիկ Ներսիսյանի աշխատանքները:

«Խնոցի», «Կույս», «Ցուլ», «Մասիս», «Ծիածան», «Սանդերք», «Զարթոնք», «Խոյ», «Ավետում» գորգերն իրենց տեսակի մեջ արվեստի գործեր էին նաեւ, ազգային բնույթով, հայկական, ավանդական, գյուղական կենցաղային դրվագներով այս աշխատանքներն, ըստ տնօրենի ցուցադրվելու են եվրոպական երկրներում, ԱՄՆ-ում եւ Կանադայում՝ «ցույց տալու, որ Հայաստանը լինելով գորգագործության բնօրրան, այսօր էլ շարունակում է նորություններ ներմուծել գորգագործության մեջ»:

Մ. Բ.

Ավելորդ նորածին

Ինչպես տեղեկացանք ՀՀ ոստիկանության հասարակայնության հետ կապի եւ լրատվության վարչության տրամադրած օպերատիվ տեղեկագրից, սեպտեմբերի 17-ին ոստիկանության Տաշիրի բաժին է դիմել Մեծավան գյուղի բնակիչ Լիլիթ Մ.-ն եւ հայտնել, որ իր տան մոտ գտնվող դաշտում գտել է սավանով փաթաթված եւ կիսով չափ հողով ծածկված արական սեռի երեխա: Ոստիկանության աշխատակիցները սղանության փորձ կատարելու կասկածանքով բերման են ենթարկել 1977 թ. ծնվ. Հասմիկ Բ.-ին եւ 1938 թ. ծնված Նազիբար Բ.-ին: Պարզվել է, որ նույն օրը Հասմիկ Բ.-ն տանը ծննդաբերել է եւ մոր՝ Նազիբար Բ.-ի հետ տեղափոխել է երեխային վերը նշված վայրը՝ թողնելով նորածնին անօգնական վիճակում: Երեխան հանձնվել է հիվանդանոց, քննությունը վարում է դատախազությունը:

Մարդության եւ կանաչապատման օր

Սեպտեմբերի 21-ին՝ Հայաստանի անկախության օրը, Արարատյան հայրապետական թեմի երիտասարդաց միությունը կազմակերպում է մաքրության եւ կանաչապատման օր Երեւանի բուսաբանական այգում: Միջոցառմանը մասնակցելու ցանկություն են հայտնել շուրջ 200 երիտասարդներ, ճարտարապետական եւ հայ-ռուսական սլավոնական համալսարանների ուսանողներ, հայորդաց տան սաներ, երիտասարդաց միության անդամներ, տեղեկացրեց Արարատյան թեմի մամլո գրասենյակը:

Մ. Մ.

Մշակութային ազատությունը մեզ համար կարեւոր է. արտերկրում բազմաթիվ հայեր կան

Երեկ ՄԱԿ-ի գրասենյակում տեղի ունեցավ 2004 թ. մարդկային զարգացման զեկույցի շնորհանդեսը: Բացման խոսքով հանդես եկան արտգործնախարար Վարդան Օսկանյանը եւ ՄԱԿ-ի մշտական համակարգող Լիզ Գրանդեն: Այս տարվա զեկույցի թեման է «Մշակութային ազատությունը այսօրվա բազմազան աշխարհում»: «Մշակութային ազատությունը մարդկային զարգացման կենսական մասերից է, քանի որ առանց ուրիշների հարգանքը կորցնելու եւ այլընտրանքներից զրկվելու ինքնություն հաստատելը լիարժեք կյանքով ապրելու գրավականներից է, գրված է զեկույցում: Մարդիկ ազատություն են տենչում՝ իրենց կրոնը ազատորեն դավանելու, մայրենի լեզվով խոսելու, ազգային կամ հոգեւոր ժառանգությամբ հպարտանալու համար՝ զերծ մնալով ծաղրանքի կամ պատժի ենթարկվելու վախից կամ ընտրության հնարավորությունները զոհաբերելուց: Մարդիկ ազատություն են տենչում՝ հասարակության լիիրավ անդամ լինելու եւ միաժամանակ ընտրված մշակույթին խարսխված մնալու համար: Այս թվացյալ պարզ գաղափարը անսպառ խռովության աղբյուր է դարձել»:

Վարդան Օսկանյանն իր ելույթում նշեց, որ զեկույցն ապացուցում է, որ այս բազմազան աշխարհում մշակութային հակասությունը կարող է նպաստել երկրների միասնականությանը, զարգացմանը եւ ժողովրդավարության բարձրացմանը: Զեկույցում գրված է, թե մշակութային ազատությունն ինքնաբերաբար չի գոյանում, հենց այնպես, ինչպես ինքնաբերաբար չեն պահպանվում առողջապահությունը, կրթությունը: Մշակութային ազատության խթանումը պետք է հայտնվի կառավարությունների օրակարգի կենտրոնում, անգամ այն դեպքում, երբ հետապնդման եւ խտրականության ակնհայտ արտահայտություններ տվյալ պետությունում չեն նկատվում: Պրն Օսկանյանը հավաստեց, որ Հայաստանն ամբողջությամբ համաձայն է այս զեկույցի եզրակացություններին: «Հայաստանի Հանրապետությունը տարիների ընթացքում կարողացել է ճիշտ քաղաքականություն վարել, այն է՝ չարհամարհել փոքրամասնություններին՝ միաժամանակ նրանց ներգրավելով երկրի բոլոր ոլորտներում տեղի ունեցող գործընթացներում»:

Արտաքին գերատեսչության ղեկավարը նշեց, որ հայերիս համար այս խնդիրներն առավել կարեւոր են ոչ միայն ազգային առումով, այլ համազգային: Հայաստանում ազգային փոքրամասնությունները քիչ են, սակայն աշխարհի տարբեր երկրներում հայ համայնքներ կան: «Ես կցանկանայի, որ մենք այս հարցերին նայենք տարածաշրջանի, Կովկասի տեսանկյունից», ասաց նա:

Զեկույցում ասվում է, որ մշակութային ազատության ընդլայնումը մարդկային զարգացման կարեւոր նպատակներից է եւ 21-րդ դարում պետք է հասնի ուշադրության արժանանա: Պրն Օսկանյանը նշելով, որ զեկույցը բավականին հետաքրքրական է, հույս հայտնեց, որ այն լայն տարածում կգտնի մեր հասարակությունում եւ հիմք կդառնա ազգային օրենսդրության համար:

ԹԱՄԱՐ ՄԻՆԱՍՅԱՆ

Ռոմանո Պրոդի. «Եվրոմիության գերտերություն դառնալու գաղափարը բացառված է»

1-ին էջից

Եվրոհանձնաժողովի նախագահը դժվարացավ պատասխանել այն հարցին, թե երեք հանրապետություններից ո՞րն է ավելի մոտ եվրոպական չափանիշներին, քանի որ, ըստ նրա, Եվրոմիության եւ Կովկասի համագործակցությունը նոր է սկսվում:

Պրոդին շեշտեց, որ տարածաշրջանը խաղաղության կարիք ունի, հետեւաբար՝ անհրաժեշտ է վերջակետ դնել Լեռնային Ղարաբաղի, Աբխազիայի եւ Հարավային Օսիայի հակամարտություններին: Մյուս կողմից նա նշեց, որ Եվրոմիությունը միջնորդ չէ եւ չունի բանակ: Պրոդին ուսանողներին վստահեցրեց, որ հայ ժողովրդի կրած տառապանքների վերջը գալու է: «Խնդիրը մեծ բանակ ունենալու մեջ չէ, այլ բարեկամների շրջանում ապրելու, որը կլինի ոչ կայսերական, ոչ գաղութատիրական տարածաշրջան», ասաց նա:

Եվրոպացի բարձրաստիճան պաշտոնյան Բաքվում, Թբիլիսիում եւ Երեւանում հանդիպումներ է ունեցել երեք երկրների նախագահների, այլ պաշտոնյաների հետ: «Եվրոպական նոր հարեւանության նախաձեռնությունն առաջարկ է տարածաշրջանի երեք պետությունների համար: Վերջին կոչը նույնն է՝ խաղաղություն եւ բարգավաճում, բայց յուրաքանչյուր երկիր ինքը կորոշի իր ապագան: Մեր միասին աշխատելու գործողությունների ծրագիրը կտարբերվի երկրից երկիր, եւ առաջնայնությունները նույնը չեն լինի», ասաց Պրոդին: Նա դժվարացավ կանխատեսել, երեք երկրները ե՞րբ կարող են անդամակցել Եվրոմիությանը:

Եվրոմիությունը ընդարձակվում է, անդամ պետությունների միջեւ, փաստորեն, չկան սահմաններ: Երջանառության մեջ է դրվել տարադրամի ընդհանուր միավորը՝ եվրոն, հավանաբար շուտով կընդունվի եվրոպական սահմանադրությունը: Ո՞ւր է գնում եւ ի՞նչ է դառնալու Եվրոմիությունը: Ուսանողներից մեկի այս հարցին Պրոդին պատասխանեց. «Ես չեմ կարող ասել, թե ինչ կլինի, բայց կարող եմ ասել՝ ի՞նչ չի ստացվի վերջում: Գերտերություն դառնալու գաղափարը բացառվում է: Օրինակ, Եվրոմիությունը չի նմանվի ԱՄՆ-ին այն իմաստով, որ եվրոպան կլինի ժողովուրդների եւ ազգերի պետությունների միություն, այսինքն՝ միշտ կլինեն Գերմանիան, Ֆրանսիան, Իտալիան»:

Պրոդին ասաց, որ Թուրքիան անպայման անդամակցելու է Եվրոմիությանը, սակայն մինչ անդամակցությունն այդ երկիրը պետք է համապատասխանի այսպես կոչված Կոպենհագենի չափանիշներին: Ուսանողներից մեկի հարցին, թե ինչպե՞ս կարող է բարբարոս անցյալ ունեցող Թուրքիայի նման երկիրը մաս կազմել քաղաքակիրթ Եվրոպային, Պրոդին պատասխանեց. «Դուք կարծում եք, այն արյունը, որ թափվել է Գերմանիայի եւ Ֆրանսիայի միջեւ, ավելի պակա՞ս է եղել, քան այն արյունը, որ թափվել է այստեղ: Միլիոնավոր մարդիկ են մահացել, բայց Գերմանիան եւ Ֆրանսիան այսօր գնալով ավելի են միավորվում»:

Վարդան Օսկանյանի հետ համատեղ մամուլի ասուլիսում, պատասխանելով «Ազգի» հարցին, թե Կոպենհագենի չափանիշներին համապատասխանելուց հետո կարո՞ղ է Եվրոպան Թուրքիայի անդամակցության ճանապարհին նախապայման դնել հայ-թուրքական սահմանը բացելու անհրաժեշտությունը, Պրոդին ասաց. «Հոկտեմբերի 6-ին Եվրոհանձնաժողովը կներկայացնի զեկույց, թե Թուրքիան համապատասխանո՞ւմ է Կոպենհագենի չափանիշներին: Բայց դա «այո» չէ: Մենք զեկույցը տալիս ենք անդամ պետություններին եւ միայն նրանք են իրավասու՝ բանակցությունները սկսե՞լ, թե՞ ոչ: Եվ միայն նրանք կորոշեն, թե ինչ պայմաններով սկսել բանակցություններ. դա կարող է լինել պարզ «այո», դա կարող է լինել «այո, բայց...»: Այսինքն՝ հնարավոր է նախապայմանների լայն տեսականի: Կարող է քննվել նաեւ սահմանների խնդիրը»:

Պրոդին ասաց, որ իրեն անձամբ դուր չի գալիս, տխրեցնում է հայ-թուրքական սահմանի փակ լինելը: «Ես ինչ հնարավոր է կանեմ, որպեսզի սահմանը բացվի, երկու պետությունների հարաբերությունները սահմանափակ չլինեն», ասաց նա:

Մեր կողմից հավելենք, որ նոյեմբերի 1-ին ավարտվում է եվրոհանձնաժողովի նախագահի պաշտոնում Պրոդիի առաքելության ժամկետը:

ԱԶԳ Առողջապահություն

Արդի ժողովրդագրական քաղաքականության հրամայականը

Ելնելով ժողովրդագրական ասպարեզում ստեղծված առկա իրավիճակից նպատակահարմար է առաջիկայում կատարելագործել ժողովրդագրական քաղաքականությունը եւ իրագործել օրենսդրական հիմունքներով, պետական կենտրոնացված միջոցների եւ այդ նպատակով գոյացող հիմնադրամի հաշվին, հետեւյալ սկզբունքներով.

1. Վարձու աշխատանքի բոլոր բնագավառներում տղամարդկանց համեմատությամբ կանանց ընձեռել օրական մեկ ժամ տեւողությամբ ավելի կարճ աշխատօր:

2. Հետծննդյան շրջանում վարձով աշխատող կանանց համար, անկախ այն բանից, թե նրանք ընդգրկված են պետական հիմնարկներում կամ մասնավոր անձանց մոտ, սահմանել երկու տարի տեւողությամբ վճարովի արձակուրդ՝ անկախ երեխայի համար վճարվող նպաստի չափերից: Կանանց հատկացվելիք գումարի չափը սահմանել վերջին հինգ տարիների ընթացքում նրա ստացած աշխատավարձի միջինով, նկատի առնելով, որ յուրաքանչյուր տվյալ պահին այն աշխատավարձի ընդունված նվազագույն մակարդակից պակաս չլինի:

3. Հետծննդյան շրջանում, օրենսդրական հիմունքներով սահմանված ֆիզիոլոգիական արձակուրդի ընթացքում, վարձու աշխատանքը շարունակելու ցանկություն ունեցող կանանց լրիվ աշխատավարձը պահպանելու հետ շարունակել վճարել նաեւ վերը հիշատակվող նպաստը: Յուրաքանչյուր երեխայի ծնունդից հետո վարձու աշխատանքը շարունակելու ցանկություն չունեցող կանանց աշխատանքային ստաժը համարել շարունակվող չորս տարի ժամանակով՝ ֆիզիոլոգիական արձակուրդից հետո առանց վճարի:

4. Մինչեւ չափահաս դառնալը ծնված ամեն մի երեխայի նպաստի նվազագույն չափը սահմանելիս ելնել ընտանիքի յուրաքանչյուր անդամի եկամուտը պաշտոնապես ընդունված ապրուստի նվազագույն սահմանի վրա պահելու սկզբունքից:

5. Ընտանիքներում երրորդ եւ յուրաքանչյուր հաջորդ ծնված երեխայի նպաստը սահմանել 40-50 տոկոսով աճող գործակիցներով ավելի բարձր նորմա, քան սահմանված է նախորդ երկու երեխայի համար:

Աղետի եւ սահմանամերձ գոտիներում առայժմ ընդունել 1,5-2 անգամ ավելի բարձր նորմա՝ ծնվող երեխաների հաջորդականությանը համապատասխան աճող գործակիցներով: (Երեք եւ ավելի երեխաներ ունեցողները ծննդաբերող կանանց ընդհանուր թվի չափազանց քիչ տոկոսն են կազմելու):

6. Հանրապետությունում յուրաքանչյուր նորածնին հատկացվող միանվագ նպաստի չափերն ավելացնել եւ ընտանիքում ծնվող առաջին երեխայի համար սահմանել 5-6, հաջորդ երեխայի համար 7-7,5 անգամ ավելի բարձր նվազագույն վճարման նորմա, իսկ երրորդ եւ յուրաքանչյուր հաջորդ ծնվող երեխայի համար միանվագ նպաստը բարձրացնել 30-35 տոկոսով, աճող գործակիցներով:

7. Մինչեւ երեխայի չափահաս դառնալը, հանրապետական միջին մակարդակի համեմատ, երեք անգամ ավելացնել պատերազմի հետեւանքով ծնողներից զրկված, միայն մեկ ծնող ունեցող եւ հաշմանդամ դարձած մարդկանց երեխաների նպաստի չափերը:

8. Ծովի մակերեւույթից 1500 մետրից ավելի բարձրություններում բնակվող կանանց, յուրաքանչյուր երեխայի համար, սահմանված նպաստի չափերն ավելացնել 45-50 տոկոսով (խոսքը վերաբերում է ինչպես ֆիզիոլոգիական արձակուրդի, այնպես էլ միանվագ նպաստի չափերին): Այն տարբերակել ըստ ծնվող երեխաների հաջորդականության, յուրաքանչյուր հաջորդ երեխայի ծննդի համար նպաստ ավելացնել աճող գործակիցներով եւ բնակավայրի գոտիականության՝ 1501 մետրից սկսած յուրաքանչյուր 200 մետր բարձրության համար նպաստի չափերն ավելացնել 15-20 տոկոսով:

9. Ծովի մակերեւույթից 1700 մետրից ավելի բարձրություններում բնակվող երեք եւ ավելի երեխա ունեցող կանանց թոշակի իրավունք արտոնել 55-60 տարեկանում, տարբերակման հիմքում դնելով երեխաների թիվը, աղետի եւ սահմանամերձ գոտիներում բնակությունը:

10. Նախկինում վարձու աշխատանքներում ընդգրկված կանանց կենսաթոշակի նվազագույն չափը սահմանել երկու անգամ բարձր գործակիցներով, քան վարձու աշխատանքներում երբեւիցե չընդգրկվածներինը:

11. Վարձու աշխատանքի կարգավիճակին հավասարեցնել երեք եւ ավելի երեխաներ ունեցող մայրերին, երեխաների թվին համապատասխան ավելացնել կենսաթոշակը՝ աճող գործակիցներով: Վաղ կենսաթոշակի անցնելու եւ այլ կարգի արտոնությունները, որ հատկացվել են ՀՀ օրենքով չորս եւ ավելի երեխաներ ծնած եւ մեծացրած մայրերին, հավանաբար ճիշտ կլինի հատկացնել երեք եւ ավելի երեխաներ ունեցող կանանց: Մանավանդ վերջիններիս թիվը կշարունակի նվազել:

12. Հատկապես աղետի եւ սահմանամերձ գոտիներում առայժմ, նոր կազմավորվող ընտանիքներին, պետական հողային ֆոնդից հատկացնել հողաբաժին, ինչպես նաեւ տնամերձ հողամաս, բնակարանաշինության համար տրամադրել համապատասխան վարկ եւ շինանյութ ավելի արտոնյալ պայմաններով:

13. Առայժմ աղետի եւ սահմանամերձ գոտիներում երեք եւ ավելի երեխաներ ունեցող մայրերին արտոնել միջմարզային տրանսպորտից ձրի օգտվելու իրավունք, զգալի դարձնել նախադպրոցական հիմնարկներում (հատկապես երկարօրյա) տարբերակված մոտեցումը:

14. Սահմանամերձ գոտիներում անհատական բնակարանային շինարարություն իրականացնող ընտանիքներին տրամադրել վարկ՝ աղետի գոտու համար սահմանված պայմաններով: Վարկի մարման տեւողությունը երկարացնել, իսկ մարման տոկոսադրույքը նվազեցնել յուրաքանչյուր հաջորդ երեխայի ծննդի կապակցությամբ նվազող գործակիցներով:

15. Լեռնային շրջաններում գյուղատնտեսական մթերքների արտադրությամբ զբաղվող ընտանիքներին, հարկային քաղաքականությամբ, արտոնել զեղչված չափերով ռենտավճար եւ եկամտահարկ վճարելու իրավունք: Նպատակային վարկ հատկացնելիս նվազեցնել մարման տոկոսադրույքը, երկարացնել ժամկետները՝ նկատի առնելով ամեն անգամ նոր երեխայի ծնունդը:

16. Հեռանկարում հանրապետության բնակչության մահացության մակարդակը հիմնականում կապված կլինի նրա նորմալ կենսագործունեության համար անհրաժեշտ պայմաններ ապահովելու հետ: Վերջինիս տակ պետք է հասկանալ ոչ միայն արտաքին եւ ներքին գլոբալ գործոնների բացասական ազդեցության կասեցումը, այլեւ զուտ սոցիալական բնույթի հետեւյալ խնդիրների մասնակի լուծումը.

ա) բնակչության բժշկական սպասարկման նոր, առաջադիմական, այդ թվում մասնավոր, խառը, պետական ձեւերի համալիր արմատավորման խթանումը: Այսպես, օրինակ, Հայաստանում սիրտանոթային համակարգի հիվանդությունների բուժումը վիրահատության միջոցով եւ այդ ուղղությամբ կադրերի պատրաստումը: Նման բուժումը Հայաստանում հասկանալի է նաեւ այլ հիվանդությունների գծով մասնագետ կադրերի առկայությամբ: Այդ տեսակետից հեռանկարն ավելի ոգեւորիչ կլինի:

բ) բժշկական գիտությանը հատկացվող միջոցների ավելացումը,

գ) առողջապահության ցանցի տարածքային կառավարման կատարելագործումը,

դ) կադրերի որակավորման բարձրացումը եւ այլն:

17. Մանկամահացությունը կրճատելու նպատակով խստորեն մտահոգվել հղի, ծննդաբերող կանանց եւ երեխաներին սպասարկող առողջապահական հաստատությունների ցանցի վերականգնման եւ կարգավորման հարցերով: Մինչեւ 15 տարեկան երեխաներին, կարիքի դեպքում, ապահովել ձրի դեղամիջոցներով:

18. Հետծննդյան շրջանում երկու տարի վճարովի արձակուրդ եւ մինչեւ չորս-հինգ տարի աշխատանքային ստաժը պահպանելու պայմաններում նախադպրոցական հիմնարկներում, ներառյալ մինչեւ չորս եւ հինգ տարեկան երեխաների ընդգրկվածությունը պակասեցնելու հաշվին, բարելավել սպասարկման մակարդակը մանկապարտեզներում, պետության հաշվին ավելացնել դրանց հատկացվող միջոցները: Դա թելադրվում է ավելի առողջ եւ ամրակազմ երեխաներ մեծացնելու անհրաժեշտությամբ, որում ինքը՝ հասարակությունը, պետք է շահագրգռված լինի:

19. Պետական բյուջեի լարվածության պայմաններում մայրության եւ մանկության պաշտպանությանը սատար կարող են կանգնել արհմիությունները, ինչպես նաեւ վարձու աշխատանքի բոլոր օղակները: Խնդիրը վերաբերում է արտադրական օղակներում՝ շահույթներից, բյուջետային հիմնարկներում աշխատավարձի ֆոնդից տնտեսված գումարներից, հատուկ ֆոնդերից միջոցների գոյացմանը եւ դրանց նպատակային իրացմանը:

20. Հանրապետությունում կարելի է ստեղծել հատուկ «մայրության հիմնադրամ», խրախուսել ծնունդը, սատար կանգնել մայրերին, իմաստավորել մայրությունը: Ժողովրդագրական քաղաքականության իրականացմանը կարող են իրենց նպաստը բերել նաեւ ձեռներեց մարդիկ, բաժնետիրական ընկերությունները, բանկերը, առեւտրական օբյեկտները, ստեղծագործական միավորումները, եկեղեցին, հանրապետությունում գործող զանազան ընկերություններն ու կազմակերպությունները:

Վ. Ե. ԽՈՋԱԲԵԿՅԱՆ,
ՀՀ ԳԱԱ ակադեմիկոս

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

ՀՀ ԿԲ խորհրդի նիստում

Կենտրոնական բանկի խորհուրդը հաստատեց «Բանկերի գործունեության կարգավորումը, բանկային գործունեության հիմնական տնտեսական նորմատիվները» կանոնակարգ 2-ը՝ նոր խմբագրությամբ եւ «ՀՀ ԿԲ-ում կանխիկ դրամով իրականացվող գործառնությունների մասին» կարգը՝ նոր խմբագրությամբ, ինչպես նաեւ 2004-2005թթ. ծրագրով նախատեսված «Արշիլ Գորկու ծննդյան 100-ամյակ», «Մարտիրոս Սարյանի ծննդյան 125-ամյակ» ոսկե եւ «Գանձասարի վանք», «Անանիա Շիրակացու ծննդյան 1400-ամյակ» արծաթե հուշադրամների ուրվագծերը:

Խորհուրդը որոշեց ուժը կորցրած ճանաչել «Պետական արժեթղթերի հաշվառման եւ հաշվարկների համակարգում կիրառվող հաշվեհամարների կոդավորման» եւ «Պետական արժեթղթերի հաշվառման եւ հաշվարկների համակարգում պարտատոմսերի հաշվապահական հաշվառման մասին (դեպո հաշվառման)» կարգերը:

ԿԲ խորհուրդը համաձայնություն տվեց «Հայէկոնոմբանկ» ԲԲԸ-ի «Սեւանի» մասնաճյուղի գործունեության վայրի փոփոխությանը՝ ք. Սեւան, Նաիրյան 141 հասցեով:

Խորհրդի որոշմամբ արտարժույթի առք ու վաճառքի լիցենզիա տրամադրվեց անհատ ձեռնարկատեր Օսկար Ստեփանյանին:

Խորհուրդը որոշեց հրատարակել «ՀՀ կենտրոնական բանկի տեղեկագիր» ամսական պարբերականի 2004թ. օգոստոս ամսվա համարը:

ՀՀ ԿԲ մամուլի ծառայություն

ՄՐՑՈՒՅԹ

Երեւանի «Ադամանդ» ապրանքահումքային բորսայում 2004 թ. հոկտեմբերի 21-ին, ժամը 11:00-ին կկայանա հետեւյալ գույքի օտարման մրցույթ (տենդեր)

NN	Նյութական արժեքների անվանումը	Չափի միավոր	Քանակը
1.	Աերոզոլային գեներատոր ԴԱԳ	հատ	10
2.	Անասնաբուժական ախտահանիչ մեքենա ՎԴՄ-3Մ	հատ	1
3.	Դանակ վիրաբուժական	հատ	55
4.	Դանակ որովայնային	հատ	55
5.	Դանակ կոճիկային	հատ	10
6.	Կաթնային ծծախողովակ	հատ	50
7.	Մկրատ ուղիղ	հատ	50
8.	Մկրատ ուղիղ՝ բութ 170 մմ	հատ	50
9.	Մկրատ կողահատման	հատ	10
10.	Մկրատ անատոմիական	հատ	10
11.	Մկրատ թեքված	հատ	50
12.	Մկրատ թեքված՝ բութ 170 մմ	հատ	75
13.	Սանիտարական ախտահանիչ սայլակ ԼՍԴ-3Մ	հատ	1
14.	Սարք անասնապահի համար	հատ	15
15.	Սարք ՖՄԿՕ, Ֆ-040	հատ	1
16.	Վիրաբուժական հավաքածու՝ մեծ	հատ	8
17.	Վիրաբուժական հավաքածու՝ փոքր	հատ	22
18.	Պղնձարջասպ	կգ	50
19.	Ցողարկման սարք	հատ	7

Առաջին փուլում (հոկտեմբերի 21-ին) նշված գույքը կներկայացվի որպես մեկ միավոր (համալիր):

Հաղթող չարձանագրելու դեպքում երկրորդ փուլում (հոկտեմբերի 26-ին) գույքը կներկայացվի տրոհված տեսքով՝ ըստ լոտերի:

Առաջին եւ երկրորդ փուլերում չգնված գույքը կվաճառվի բաց աճուրդով՝ դասական եւ հոլանդական եղանակներով (հոկտեմբերի 27-ից):

Տենդերին կարող են մասնակցել ՀՀ տարածքում գործող իրավաբանական եւ ֆիզիկական ցանկացած անձինք ու համայնքները:

Տենդերին մասնակցելու հայտերն ընդունվում են մասնակիցների ներկայացրած ծածկագրված ծրարներով՝

- առաջին փուլի համար ս. թ. հոկտեմբերի 1-ից հետո յուրաքանչյուր աշխատանքային օր, ժամը 11:00-17:00, բայց ոչ ուշ, քան 15.10.2004 թ. ժամը 17:00.
- երկրորդ փուլի համար ս. թ. հոկտեմբերի 21-ից հետո յուրաքանչյուր աշխատանքային օր, ժամը 11:00-17:00, բայց ոչ ուշ, քան 22.10.2004 թ. ժամը 17:00:

Տենդերին մասնակցության համար անհրաժեշտ մրցութային փաստաթղթերի յուրաքանչյուր փաթեթի տրամադրման համար գանձվում է 30.000 դրամ:

Տենդերի եւ աճուրդի արդյունքում յուրաքանչյուր հաղթողից կգանձվի բորսայի վարձավճար՝ գործարքային արժեքի 1.5 տոկոսի չափով:

Տենդերի հայտերի բացման եւ ամփոփման նիստերը կկայանան՝

- առաջին փուլի համար ս. թ. հոկտեմբերի 21-ին, ժամը 12:00-ից,
- երկրորդ փուլի համար ս. թ. հոկտեմբերի 26-ին, ժամը 12:00-ից:

Հաղթող են արձանագրվում լավագույն գնման պայմաններն առաջարկած մասնակիցները:

Տենդերի եւ աճուրդի կանոնակարգերին ծանոթանալու եւ լրացուցիչ տեղեկություններ ստանալու համար դիմել բորսա:

Հասցե՝ ՀՀ, ք. Երեւան, Ագաթանգեղոսի 6/1
Հեռ. (374 1) 56 31 15, 56 48 83
Ֆաքս (374 1) 56 52 28
E-mail: ***ycre@cornet.am, URL: www.yercomex.am***

ՀԱՍԱՐԱԿԱՅՆՈՒԹՅԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

ՀՀ բնապահպանության նախարարության ՀՀ ջրային ռեսուրսների կառավարման գործակալության կողմից ՀՀ ջրային օրենսգրքի եւ ՀՀ կառավարության 07.03.03 թ. N 217-Ն եւ N 218-Ն որոշումների պահանջների համաձայն մշակվում են ՀՀ **Արարատի մարզի Արալեզ գյուղում** գործող **«Բողդինո» ՍՊԸ-ի** տեխնիկական նպատակով ստորերկրյա ջրային ռեսուրսներից 12,3 լ/վրկ ջրառի ջրօգտագործման թույլտվությունների նախագծերը:

Բոլոր շահագրգիռ անձինք, ովքեր կցանկանան ծանոթանալ փաստաթղթի նախագծի նախնական տարբերակին, կարող են աշխատանքային օրերին, ժամը 17-18-ը դիմել ՀՀ ջրային ռեսուրսների կառավարման գործակալություն (հասցեն՝ Կառավարական 3-րդ տուն, 5-րդ հարկ, 541 սենյակ):

Հասարակայնության կողմից փաստաթղթի նախնական տարբերակի լսումը տեղի կունենա 2004 թ. հոկտեմբերի 4-ին, ժամը 16:00-ին, Կառավարական 3-րդ տուն, 5-րդ հարկ, 541 սենյակ:

ՀՀ ՋՐԱՅԻՆ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹՅՈՒՆ

ԱԶԳ

Միջազգային

ՉԻՆԱՍՏԱՆ

ՉԺՀ-ում իշխանափոխությունն ավարտված է

ՉԺՀ նախագահի եւ Չինաստանի կոմկուսի ղեկավար Հու Ցզինտաոն պաշտոնապես նշանակվել է նաեւ ՉԿԿ Կենտրոնական զինվորական խորհրդի նախագահ: Սինհուա լրատվական գործակալությունը հաղորդում է, որ այդ որոշումն ընդունվել է ՉԿԿ ԿԿ լիագումար նիստում:

BBC-ն տեղեկացնում է, որ նույն նիստում որոշում է ընդունվել բանակի նախկին ղեկավար Ցզյան Ցզեմինի պաշտոնաթողության մասին: Ցզյան Ցզեմինն անցյալում նաեւ Չինաստանի պետության եւ կոմկուսի ղեկավարն էր: 2002 թ. նա թողել էր ՉԿԿ նախագահի, իսկ 2003 թ.՝ պետության ղեկավարի պաշտոնները:

CNN հեռուստաընկերությունը ՉԺՀ ղեկավարության աղբյուրներ վկայակոչելով հաղորդում է, որ 78-ամյա Ցզյան Ցզեմինն առողջական խնդիրներ ունի, որոնցով էլ պայմանավորված է նրա վերջին հրաժարականը: Սակայն վերլուծաբանների մեծ մասը գտնում է, որ ՉԿԿ կիրակնօրյա լիագումար նիստը փաստորեն նշանավորում է ՉԺՀ-ում 2002 թ. սկսված իշխանափոխության ավարտը:

Չինաստանի ղեկավարությունում իշխանության համար ծավալված պայքարը վերջ է գտնում, եւ երկրում ավարտվում է մի ամբողջ ժամանակաշրջան, երբ Ցզյան Ցզեմինի ղեկավարությամբ ՉԺՀ զինված ուժերը մեծ դեր էին խաղում պետանվտանգության եւ միջազգային քաղաքականության հարցերում:

Ցզյան Ցզեմինը ՉԺՀ նախագահ էր դարձել 1989 թ. Պեկինի Տյանանմեն հրապարակում ցույցի դաժան ճնշումից հետո: Նրա կառավարման տարիներին Չինաստանը դարձավ աշխարհում տնտեսապես առավել արագ զարգացող պետություններից մեկը:

Հու Ցզինտաոն այժմ արդեն կուսակցության, պետության եւ զինված ուժերի միանձնյա ղեկավարն է: Չնայած միանձնյա ղեկավարման պահպանմանը, վերլուծաբաններն ակնկալում են որոշակի դրական փոփոխություններ: Ցզինտաոն երկրի խաղաղ զարգացման գծի կողմնակից է, մինչդեռ Ցզեմինը բավական ագրեսիվ քաղաքականություն էր վարում Թայվանի հարցում:

Ցզյան Ցզեմինը դեռեւ կարող է ինչ-որ ազդեցություն գործել պետական կարեւոր որոշումների ընդունման ժամանակ, քանի որ ՉԿԿ քաղբյուրոյի մշտական կոմիտեի զգալի մասը կազմում են նրա քաղաքական դաշնակիցները:

Պ. Ք.

Հուսեյնը գթությո՞ւն է հայցում

Սադդամ Հուսեյնն ընկճված է եւ գթություն է հայցում իշխանություններից: Այդ մասին երեկ «Ալ Հայաթ» թերթի թղթակցին հայտարարել է Իրաքի վարչապետ Այադ Ալլաուին: Նրա խոսքերով, նախկին բռնապետն ուզում է հանդիպել Իրաքի արդարադատության նախարարի հետ:

Ավելի վաղ հաղորդվել է, որ Հուսեյնի եւ նրա մերձավոր զինակիցների դատավարությունը տեղի կունենա մինչեւ տարեվերջ, քանզի նախատեսված է հունվարին Իրաքում անցկացնել ընդհանուր ընտրություններ: Նախկին վարչակազմի 3 անդամներ՝ վարչապետ Թարիք Ազիզը, պաշտպանության նախարար Սուլթան Հաշիմը եւ հանրապետական գվարդիայի հրամանատար Քամալ Մուստաֆան համաձայնել էին դատարանում վկայություններ տալ Հուսեյնի դեմ:

Մինչդեռ Արաբական Միացյալ Էմիրություններում լույս տեսնող «Ալ Իթթիհադ» թերթի տվյալներով, Հուսեյնը շարունակում է իրեն համարել Իրաքի օրինական նախագահ եւ չի ընդունում իրեն վերագրվող հանցագործությունները: Հուսեյնը ներկայումս բանտարկված է Բաղդադից դուրս գտնվող իր նախկին պալատներից մեկի տարածքում եւ սնվում է ամերիկացի զինծառայողների պես: Նա կարդում է պատմական գրքեր եւ Ղուրան, օրական 3 ժամ զբաղվում ֆիզիկական վարժություններով:

Հայիթիում փոթորկից 90 մարդ է զոհվել

Կարիբյան ծովում մոլեգնող «Ժաննա» արեւադարձային փոթորկից շաբաթ եւ կիրակի օրերին Հայիթիում առնվազն 90 մարդ է զոհվել: Փրկարարական ծառայությունների տվյալներով, զոհերի թիվը կարող է ավելի մեծ լինել, քանի որ բազմաթիվ անձինք համարվում են անհետ կորած:

Իշխանությունները Ասոշիեյթեդ պրեսի թղթակցին հայտնել են, որ աղետյալ շրջաններում կհայտարարվի արտակարգ իրավիճակ: Փոթորիկն առաջացրել է սաստիկ հեղեղումներ եւ սողանքներ: Ավերվել են բազմաթիվ տներ, հարյուրավոր մարդիկ մնացել են անօթեւան: Հայիթիում ընդհատված են էլեկտրամատակարարումը եւ հեռախոսակապը:

Ճանապարհների զգալի մասը եւ որոշ քաղաքներ ջրածածկ են: Հայիթիի վարչապետ Ժերար Լատորտյուն հայտարարել է, որ իշխանություններն առայժմ ստույգ տեղեկություններ չունեն աղետի հետեւանքների մասին:

Ավելի վաղ «Ժաննա» փոթորիկն էական տնտեսական վնաս էր պատճառել Պուերտո Ռիկոյին եւ Դոմինիկյան Հանրապետությանը, որտեղ նույնպես կան զոհեր: Ներկայումս ծովամրրիկը շարժվում է դեպի հյուսիս՝ Բահամյան կղզիների ուղղությամբ: Չի բացառվում, որ «Ժաննան» անցնի նաեւ Ֆլորիդայի ափերով, որի բնակիչները վերջին մեկուկես ամսում արդեն երեք հուժկու փոթորիկ են տեսել:

«Համասը» վրեժ կլուծի Խալեդ Աբու Սելմիայի սպանության դիմաց

Գազայի հատվածում իսրայելցիների հրթիռահարվածից սպանվել է պաղեստինյան «Համաս» արմատական խմբավորման բարձրաստիճան անդամ Խալեդ Աբու Սելմիան: Ռոյթեր գործակալությունը հաղորդում է, որ 33-ամյա Սելմիան «Համասի» մեջ մտնող «Իզեդդին ալ Քասամի բրիգադներ» խմբավորման ղեկավարներից մեկն էր:

Ենթադրվում է, որ նրա ավտոմեքենան պայթեցրած հրթիռն արձակվել է իսրայելական անօդաչու ինքնաթիռից: Խալեդ Աբու Սելմիան զոհվել է տեղում: Վիրավորվել են 6 անցորդներ:

«Համասը» սպառնացել է Իսրայելից վրեժ լուծել եւ «ցավագին դաս տալ» Խալեդ Աբու Սելմիայի սպանության համար, որը «Իզեդդին ալ Քասամի ռազմականացված թեւի դաշտային հրամանատարն էր եւ վերջին 10 տարում հակաիսրայելական տասնյակ գործողություններ էր իրականացրել:

Վերջին 4 տարում իսրայելցիները օդային հարվածներով ոչնչացրել են պաղեստինցի տասնյակ գրոհայինների: Միջազգային իրավապաշտպանական կազմակերպությունները դատապարտում են այդ մարտավարությունը: Սակայն Իսրայելի իշխանությունները պնդում են, թե դա խաղաղ բնակչության նվազագույն զոհերի գնով հակառակորդին ոչնչացնելու միակ միջոցն է:

Իրանը չի հրաժարվի իր միջուկային ծրագրից

Իրանը մերժել է հարստացված ուրանի մշակումը դադարեցնելու ՄԱԳԱՏԷ-ի պահանջը: Միջուկային խնդիրներին նվիրված բանակցություններում Իրանի գլխավոր ներկայացուցիչ Հասան Ռոհանին հայտարարել է, թե միջազգային ոչ մի կազմակերպություն չի կարող իր երկրին պարտադրել նման պարտավորություններ:

ՄԱԳԱՏԷ-ն պահանջել էր, որ մինչեւ նոյեմբերի 25-ը Իրանը պատասխանի իր միջուկային ծրագրին առնչվող բոլոր հարցերին: ԱՄՆ-ը իր հերթին առաջարկում է Իրանից սպառիչ պարզաբանում չստացվելու դեպքում հարցը հանձնել ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհրդի քննարկմանը:

Ռոհանին զգուշացրել է, որ գործն Անվտանգության խորհուրդ մտնելու դեպքում Իրանը ՄԱԿ-ի տեսուչներին այլեւս թույլ չի տա մուտք գործել իր միջուկային օբյեկտներ:

BBC-ն մեջբերում է Ռոհանիի այն խոսքերը, որ եթե միջազգային կառույցները տվյալ հարցը հանձնեն Անվ քննարկմանը, ապա «դա կլինի անհեռատես քայլ», քանի որ այդ դեպքում Իրանը «կդադարեցնի հավելյալ արձանագրության կատարումը»:

Տվյալ արձանագրությունը միջուկային օբյեկտների օպերատիվ տեսչական ստուգումների հնարավորություն է տալիս: Ֆրանսպրեսը նշում է, որ Իրանը Եվրոպայի երկրներին մեղադրում է իր միջուկային ծրագրի շուրջը 2003 թ. վերջերին ձեռք բերված համաձայնությունը խախտելու մեջ:

www.azg.am

ԱԴՐԲԵՋԱՆԱԿԱՆ ՄԱՅՐՈՒՂԻՆԵՐ

Ահաբեկիչները Ռուսաստան հասնելու համար օգտագործում են Ադրբեջանի եւ Վրաստանի տարածքը

Ռուսական հեռուստատեսության առաջին ալիքը կիրակի օրը ցուցադրեց մի ռեպորտաժ, որում ասվում էր, թե միջազգային ահաբեկիչները արաբական երկրներից Չեչնիա հասնելու համար օգտագործում են Ադրբեջանի եւ Վրաստանի տարածքը: Ավելի վաղ՝ սեպտեմբերի 14-ին, Կրեմլի իշխանությունները «մասամբ» փակել էին ռուս-ադրբեջանական սահմանային մի շարք անցակետեր՝ այդ որոշումը պայմանավորելով Հյուսիսային Կովկասում վերջին շաբաթներին տեղի ունեցած ահաբեկչական գործողություններով:

Հյուսիսային Կովկասում հակաահաբեկչական գործողությունների վարչության օպերատիվ բաժնի պետ, գեներալ-մայոր Իլյա Շաբալկինը հայտարարել է, որ արաբ վարձկան Քամալ Բուրախլյան ձերբակալվել է Ռուսաստանի տարածքից Ադրբեջան անցնելու պահին: Վերջինս Ադրբեջան էր մեկնում բուժման կուրս անցնելու նպատակով:

«Ցավոք, շատ եւ շատ չեչեն գրոհայիններ, ինչպես նաեւ վարձկաններ, շատ հաճախ վիրավորվելուց հետո Ադրբեջանի տարածքն օգտագործում են բուժման նպատակով», ասել է Շաբալկինը:

Ըստ ռուսական եւ ադրբեջանական մամուլի որոշ հրապարակումների, չեչեն եւ արաբ գրոհայիններն Ադրբեջանի հիվանդանոցներում եւ առողջարաններում բուժման ու վերականգնման կուրս են անցնում Բաքվի իշխանությունների գիտությամբ եւ թողտվությամբ: «Մարդասիրական» այդ ակցիայի հովանավորն Ադրբեջանի առողջապահության նախարար Ալի Ինսանովն է:

Հիշեցնենք, որ չեչեն գրոհայինները, աֆղան մոջահեդները եւ արաբ վարձկանները, այդ թվում՝ Շամիլ Բասաեւը, որ պատասխանատվություն է ստանձնել Բեսլանի ահաբեկչության համար, 1992-93 թթ. ադրբեջանական բանակի կազմում կռվում էին Ղարաբաղի հայկական ինքնապաշտպանական ուժերի դեմ:

«Իրաքում սպանվեց 12 թուրք»

Վկայում է իրաքյան ոստիկանությունը

Իրաքի ոստիկանության վկայությամբ, վերջին 24 ժամում Բաղդադից հյուսիս ընկած Բալադ քաղաքում «սպանվել կամ առեւանգվել են շուրջ 12 թուրք վարորդներ»: Բալադի ոստիկանությունն իր հերթին հայտնել է Բաղդադ-Մոսուլ երթուղով շարժվող թուրքական 4 բեռնատարների վրա կատարված հարձակման մասին՝ ավելացնելով, որ բեռնատարներում գտնվողներն սպանվել են:

Բալադի ոստիկանությունը վարորդների ինքնության կամ թվի մասին տեղեկություններ չի տվել: Սակայն ոստիկանության մեկ այլ աշխատակից տեղեկացրել է Բաղդադի հյուսիսում, Դուջեյլում սեպտեմբերի 18-ի երեկոյան թուրքական 3 բեռնատարների վրա կատարված մեկ այլ հարձակման մասին: Վարորդներից մեկը, ականատեսի վկայությամբ, սպանվել է, իսկ մյուս 5-ը, որոնց թվում են նաեւ վարորդին ուղեկցողները, առեւանգվել են:

Այս ամենի մասին սեպտեմբերի 19-ի հաղորդագրությամբ տեղեկացնում է «Անատոլու» գործակալությունը: Ի դեպ, մինչ այդ «Ալ Ջազիրա» հեռուստաընկերությունը տեղեկացրել էր թուրք-ամերիկյան ֆիրմայի համար աշխատող 10 թուրքի առեւանգման մասին: Ահաբեկիչները, տեղեկության համաձայն, պահանջել էին 3 օրվա ընթացքում դադարեցնել ֆիրմայի գործունեությունը Իրաքում՝ սպառնալով այլապես սպանել պատանդներին: «Ալ Ջազիրան» միաժամանակ հեռարձակել էր թուրք պատանդների տեսագրությունը՝ դիմակավոր ահաբեկիչների առջեւ նստած վիճակում, ձեռքերին ինքնության վկայականով:

Համենայն դեպս, «Անատոլու» գործակալության հաղորդած լուրը սեպտեմբերի 20-ի առավոտյան հաստատվել է թուրքական հանրային հեռուստատեսությամբ:

Հ. Չ.

Մոսուլում գլխատվել են ՔԺԿ անդամ երեք քրդեր

Սուննի իրաքցիների «Անսար ալ Սուննայի բանակ» արմատական խմբավորումը կիրակի օրը մահապատժի է ենթարկել Քրդստանի ժողովրդավարական կուսակցության 3 անդամների: Նրանց մահապատժի տեսարանը հայտնվել է ինտերնետի իսլամիստական սայթերից մեկում, իսկ գլխատված մարմինները նույն օրը հայտնաբերվել են Մոսուլի շրջանում:

Ահաբեկիչների խոսքերով, երեք քրդերը գերի էին ընկել Թաջի բնակավայրի ռազմակայանի մոտ, ուր ռազմական տեխնիկա էին փոխադրում: «Անսար ալ Սուննայի բանակը» հայտարարել է, որ այսուհետեւ էլ կհետապնդի իրաքցի քրդերին, քանզի վերջիններս «հավատարմության երդում են տվել զավթիչներին եւ դեմ են դուրս եկել իսլամին եւ մահմեդականներին»:

Ավելի վաղ սուննի արմատականների այդ խմբավորումը պատասխանատվություն էր ստանձնել նեպալցի 12 պատանդների մահապատժի, ինչպես նաեւ 2004 թ. փետրվարի 1-ին քրդական կուսակցությունների գրասենյակներում կատարված պայթյունների համար (109 զոհ):

Ամերիկացիներն Իրաքում կօգտագործեն միկրոալիքային թնդանոթներ

Եվրոպական լավատեղյակ աղբյուրներ վկայակոչելով ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ը հաղորդում է, որ Իրաքում տեղաբաշխված ամերիկյան զրահամեքենաները եկող տարվա սեպտեմբերից հանդերձավորվելու են նորագույն գաղտնի զենքով՝ միկրոալիքային թնդանոթներով, որոնք արդեն ստացել են «Շերիֆ» պայմանական անունը:

Միկրոալիքային թնդանոթը կարող է խտացված էլեկտրամագնիսական ալիք արձակել մինչեւ 1 կմ հեռավորության վրա: Ալիքի ազդեցության գոտում հայտնված մարդու մաշկի տակ, 0,3 մմ խորության վրա սկսում են եռալ ջուրը եւ արյան մոլեկուլները: Դրա հետեւանքով մարդն անչափ սուր ցավ է զգում: Էլեկտրամագնիսական ալիքի ազդեցության գոտուց դուրս գալու դեպքում ցավն անմիջապես դադարում է: Նյու Մեքսիկոյի նահանգում մշակված նոր տեխնոլոգիայի հեղինակները պնդում են, թե իրենց թնդանոթը չի վնասում մարդու օրգանիզմին, բայց չափազանց արդյունավետ է մարդկանց մեծ կուտակումների դեմ պայքարելու համար:

Ամերիկացիներն Իրաքի քաղաքներում միկրոալիքային թնդանոթներ կօգտագործեն մասնավորապես ցուցարարներին ցրելու նպատակով: Ռազմական կարեւոր օբյեկտների մոտ եւս նման զենք կկիրառվի հակառակորդի մարտական խմբերի ներթափանցումը կանխելու համար:

Մշակույթ

Կարողացեք ըմբռնել շքեղությունը

Հասմիկ Պապյանը Երեւանում էր

Այն, ինչ տեղի ունեցավ Երեւանում Ալեքսանդր Սպենդիարյանի անվան օպերայի եւ բալետի ազգային ակադեմիական թատրոնում 2004 թվականի սեպտեմբերի 10-ին, կատարողական արվեստի իսկական հրավառություն կարելի է համարել: Հանրահայտ երգչուհի, աշխարհի հեղինակավոր օպերային թատրոնների բեմերը զարդարող Հասմիկ Պապյանը հիացրեց օպերային արվեստի գիտակներին ու սիրահարներին: Հիացմունքը, արվեստի այս հրավառությունը պայմանավորված չէր սոսկ Հայաստանում օպերային արվեստի վերջին տարիների անգույն ու տխրադալուկ իրականությամբ: Հասմիկ Պապյանի այս գալա-համերգը պատիվ կբերեր աշխարհի շատ բեմերի:

Եվ հիմա, երբ Հասմիկ Պապյանը Ջոակինո Ռոսսինիի Պամիրայի շուրթերով մրմնջացել է աղոթքը Կորնթոսը կործանումից փրկելու համար, երբ Ջուզեպպե Վերդիի ճակատագրի ուժը եւս մեկ անգամ իր լինելությունն է ապացուցել, երբ Ջակոմո Պուչչինիի Մանոն Լեսկոն կանացի իր հզորության հավաստիքն է տվել մեզ, եւ, վերջապես, երբ ավարտվել է գալա-համերգից հետո բեմում ցուցադրված ճերմակ ու կարմիր վարդերի պատերազմը, կարելի է վստահությամբ ասել. Հասմիկ Պապյանը եւս մեկ անգամ ապացուցեց, որ հայ օպերային արվեստի մահամերձ հիվանդության մասին խոսակցությունները սոսկ տեղական, հայաստանյան իմաստ ունեն: Մեր մեծագույն արտիստներից մեկի՝ Տաթեւիկ Սազանդարյանի սանուհին եւս մեկ անգամ ապացուցեց, որ մենք օպերային աշխարհում կարող ենք մեր ուրույն տեղն ունենալ: Եվ եթե 15 տարին մեկ (գոնե 15 տարին մեկ) մեր օպերային թատրոնը ցանկանում է կատարողական արվեստի մի իսկական տոն կազմակերպել, պարտավոր ենք ընդունել, որ իրենք օպերային թատրոնի ղեկավարները այնքան ուժ են գտնում, որ Երեւան են հրավիրում Հասմիկ Պապյանին:

Հասմիկ Պապյանի այս մենահամերգը կարելի է մենախոսություն համարել, սքանչելի կնոջ, արվեստի կնոջ մենախոսություն: Իր գեղեցկությամբ ապշեցուցիչ լիրիկա-դրամատիկական սոպրանոն, ամենանուրբ հղկվածության հասած արտիստական խաղը, ավելորդություններից զուրկ դիմախաղը, ձեռքերի շարժումները երեւանցի ունկնդրին ու հանդիսատեսին ստիպեցին կլանված հետեւել մարդկային հոգու ամենանուրբ զգացմունքներին, ապրել այն բոլոր կանանց ողբերգություններն ու սքանչացումները, որ մեզ պարգեւեց Հասմիկ Պապյանը: Արվեստաբանները դեռ ճշմարիտ գնահատական են տալու այս բացառիկ արտիստուհու արվեստին: Նրանք գուցե իրենց մեջ ուժ գտնեն Հասմիկ Պապյանի կատարողական արվեստն ըստ արժանվույն գնահատելու՝ չվախենալով այս կամ այն պաշտոնյայի քմահաճույքից: Կգա այդ ժամանակը:

Գուցե գա նաեւ այն ժամանակը, երբ իրար հետեւից եկող-գնացող հայ մշակույթին սոսկ խլահավի փետուր ավելացրած եւ Հայաստանի բոլոր մրցանակները, դիպլոմները, կոչումները տուն տարած մշակույթի մեր պատասխանատուները հիշեն, որ Հասմիկ Պապյանը դեռեւս Հայաստանի ժողովրդական արտիստուհու կոչում չունի (անգամ «վաստակավոր»-ների ցուցակում չկա): Հասմիկ Պապյանն այս ամենի կարիքը, առավել եւս՝ պահանջը, չունի: Մշակույթի պատասխանատուներն ունեն: Երաժշտասերները ճանաչում են Հասմիկ Պապյանին, գնահատում նրան...

Միլանի «L'opera» թերթը Հասմիկ Պապյանին համարելով «Նեղոսի ճշմարիտ աստղ», գրում է. «Մեծագույն հաջողություն էր ունենալ Հասմիկ Պապյանին «Աիդա»-ի գլխավոր դերում: Այս արտասովոր դրամատիկ սոպրանոն օժտված է բացառիկ վոկալ ուժով եւ իշխում է ողջ երգչական կազմի վրա՝ փաստելով իր «Նեղոսի ճշմարիտ աստղ» լինելը: Նաեւ հայ երգչուհին չի թաքցնում վոկալ նրբերանգները՝ ամենանրբին պիանոյից մինչեւ մեծագույն դրամատիկ լարվածություն»:

Վաշինգտոնի օպերային թատրոնում Բելինիի «Նորմայի» ներկայացումից հետո Լոնդոնի «Opera Now» հանդեսը 2004 թվականի հունվար-փետրվար համարում գրեց. «Հասմիկ Պապյանն ի ծնե օժտված է այն ձայնով, որ դժվար է աշխատանքով ձեռք բերել: Սա մի հզոր գործիք է ջինջ, մաքուր, անսահման հնարավորություններով, ճշգրիտ տոնայնությամբ, տարբեր ելեւէջներով, զարմանալիորեն կենդանի ու ահավոր մեծ պաշարով: Իրինա Միժուրայի հետ զուգերգը (Նորմա-Ադալջիզա) երկնային էր, լիակատար համաձուլում, լիարժեք հավասարակշռություն եւ կատարյալ համահունչ հնչեղություն»:

Հասմիկ Պապյանի երգչական արվեստը միշտ էլ նկատելի շքեղություն ունի: Դա վերաբերում է արտիստուհու կերտած բոլոր կերպարներին: Բելինիի կրքոտ քրմուհին, Վերդիի եթովպացի ստրկուհին, Վիոլետան, Մանոն Լեսկոն, Անուշը, Աբիգայլը Հասմիկ Պապյանի ներկայացմամբ նոր որակ են համաշխարհային օպերային արվեստում: Այս մասին բազմիցս վկայել ու վկայում են աշխարհի ճանաչված արվեստագետները:

Եվ բնավ պատահական չէ, որ Հասմիկ Պապյանի խաղընկերներն են համաշխարհային այնպիսի մեծություններ, որպիսիք են Պլասիդո Դոմինգոն, Ելենա Օբրազցովան, Գրեյս Բամբրին, Նիկոլայ Գյաուրովը, Դոլորա Զայիկը: Իսկ դիրիժորներ Ռիկարդո Մուտին, Վալերի Գերգիեւը, Մաուրիցիո Արենան եւ շատ ուրիշներ հաճույքով ղեկավարում են Հասմիկ Պապյանի համերգները:

Այս տարի մայիսին եւ հունիսին Հասմիկ Պապյանը հանդես եկավ Մադրիդի «Ռեալ» թատրոնում՝ «Պիկովայա դամա» օպերայի ներկայացման ժամանակ: Նրա խաղընկերն էր Պլասիդո Դոմինգոն (Հերման): Ու այս հանճարեղ երգչի կողքին հրաշալի հնչեց Հասմիկ Պապյանի Լիզան, որի մասին գրեցին աշխարհի շատ ու շատ հեղինակավոր արվեստագետներ...

Գեղագանգուր, հայերենից հայերենի թարգմանելու կարիք ունեցող Հայաստանի մշակույթի պատասխանատուները գոնե այս ու նաեւ շատ բաներ պետք է իմանան Հասմիկ Պապյանի մասին, մի հայուհու մասին, որը հանդես է եկել աշխարհի ամենահռչակավոր օպերային բեմերում, աշխարհի լավագույն դիրիժորների ղեկավարությամբ եւ օպերային արվեստի լավագույն ուժերի հետ: Եվ պիտի իմանան միշտ, որպեսզի միայն 15 տարին մեկ նրան պաշտոնական հրավերով Երեւան չբերեն:

... Հասմիկ Պապյանի Երեւանից մեկնելու նախօրյակին կրկին անգամ բախտ ունեցա նրա հյուրը լինելու: Այս անգամ մեր հանդիպմանը ներկա էին նաեւ Հասմիկի ամուսինը՝ գերմանացի դրամատուրգ Կոնրադ Կուինը, նրանց երեքամյա հրաշք աղջիկ Սիրանույշը եւ Հասմիկի եղբայրը՝ Հրանտը: Երեւանյան հարմարավետ սրճարաններից մեկում մեր զրույցը նախատեսվածից շատ ավելի ձգվեց, ու ժամանակը... կրկին չբավարարեց: Անկրկնելի բանաստեղծություն (Հասմիկ Պապյան) կարդացածի, անթարգմանելի երաժշտություն (Հասմիկ Պապյան) լսածի հանգույն ես հափշտակությամբ լսում էի 3-ամյա Սիրանույշի անուշ ծլվլոցը, Կոնրադի ընտիր հայերենը («Հասմիկին եմ շնորհակալ այս հայերենիս համար», ասաց Կոնրադը, ով տարիներ առաջ հայերենով է խնդրել մեր Հասմիկի ձեռքը) եւ, անշուշտ, Հասմիկի խոսքը:

Շնորհակալություն հայտնենք ՀՀ նախագահի աշխատակազմի ղեկավար Աշոտ Քոչարյանին, ով կարողացավ Հասմիկ Պապյանի այս համերգը կազմակերպել պաշտոնական հրավերով:

- Անցած տարի, երբ Վաշինգտոնում ես Նորմա էի երգում, համերգին հրավիրեցի նաեւ մեր նախագահի մամլո քարտուղարին՝ Աշոտ Քոչարյանին: Համերգից հետո վերջինս ասաց, որ ես անպայման պետք է մենահամերգ ունենամ Երեւանում: Եվ նա ամեն ինչ արեց, որ այս համերգը կայանա:

Իսկ դա այնքան էլ հեշտ խնդիր չէ գոնե Հասմիկ Պապյանի համար, որի աշխատանքային օրացույցը «լրացված» է մինչեւ... 2008 թվականը: Պետք էր «պատուհան» գտնել: Եվ դա արվեց հուրախություն բարձրարվեստ երաժշտության սիրահարների:

... Սեպտեմբերի 10-ի փառահեղ համերգն ավարտվեց, երգչուհին մամլո ասուլիս հրավիրեց, ժուռնալիստները «հաշվեցին Հասմիկ Պապյանի բոլոր ոսկորները», նրա եւ նրա համերգի մասին գրեցին, երբեմն չափազանցելով: Այն միտքն արտահայտվեց, թե Հասմիկ Պապյանը խռոված է հեռացել Հայաստանից, հիմա էլ նեղացած է... Բայց ինքը՝ Հասմիկը, այդպես չի մտածում.

- Խռովելու համար շատ մեծ պատճառներ են պետք: Գոնե ես հենց այնպես չեմ կարող խռովել: Այս օրերին ես լսեցի եւ կարդացի, որ ես խռոված եմ գնացել Հայաստանից: Ոչ, այդպես չէ: Հայրենիքից, ծննդից չեն խռովում: Ճիշտ է, ինձ համար երբեմն եղել են դժվար պահեր, բայց ես աշխատել եմ դրանց կողքով անցնել, վիրավորական շատ բաներ չհիշել: Մարդուն կարելի է նաեւ բարությամբ պատժել: Ճիշտ է, իմ արտիստական կարիերայի սկզբում ինձ չուզեցին օգնել, բայց ես դրանից չչարացա, ինքս ինձ կարողացա տեր կանգնել:

Հասմիկ Պապյանի հետ շատ բան ունեինք հիշելու, շատ բան հիշեցինք, շատ բան ճշտեցինք: (Անչափ հետաքրքրական այս զրույցը գուցե կարողանամ ամբողջությամբ ներկայացնել):

... Սեպտեմբերյան այս օրերին գոնե ինձ համար Հասմիկ Պապյանի մենահամերգը հայ մշակութային կյանքի ամենավառ ու ամենակարեւոր իրադարձությունն էր:

... Սեպտեմբերի 10-ին համերգադահլիճ էր ուզում մտնել ծծերուկավաճառ մի մարդ, մեկը, ով չէր կարողացել տոմս գնել: Չգիտեմ, ո՞վ է ավելի շատ գնահատում Հասմիկ Պապյանի արվեստը՝ գիտությունների դոկտորներն ու պրոֆեսորները, թե՞ այս մարդը, բայց համոզված եմ. Հասմիկ Պապյանը մեզ շատ է պետք, գուցե ավելի շատ, քան՝ ինքն իրեն: Մեծ աշխարհում մեր անկյունն ունենալու, մեր անունը չկորցնելու համար մենք դարավոր մշակույթ ենք ստեղծել եւ իրավացիորեն հպարտացել մեր եղածով: Հասմիկ Պապյանն այդ հզոր մշակույթի կարեւոր մասն է: Սա պիտի հասկանան նաեւ մեր մշակույթի պատասխանատուները, եթե անգամ աշխատելու են եկել երեք ժամով:

ՍԵՐԳԵՅ ԳԱԼՈՅԱՆ

ՓԱՌԱՏՈՆԱՅԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

Ավարտվեց «Արմմոնո-2» միջազգային փառատոնը

Երեկ պատանի հանդիսատեսի թատրոնի շենքում կայացավ «Արմմոնո-2» միջազգային մոնո ներկայացումների հանդիսավոր փակման արարողությունն ու դիպլոմների հանձնումը: Փառատոնի կազմակերպիչ եւ տնօրեն Հակոբ Ղազանչյանը շնորհակալություն հայտնեց 13 երկրներից ժամանած արվեստագետներին ու փառատոնի մասնակիցներին, որոնք 6 հրաշալի օրեր պարգեւեցին թատերասեր հանդիսատեսին՝ ներկայացնելով 28 մոնո ներկայացում: Փառատոնի ժյուրին նույնպես ընկել էր ծանր կացության մեջ եւ դժվարանում էր ընտրել լավագույնին:

Մրցանակակիրներից՝ Հովհաննես Բաբախանյանը

Փառատոնի աշխարհագրությունը սկիզբ է առնում Ճապոնիայից եւ ավարտվում Ամերիկայով, ինչը մեկ անգամ եւս խոսում է այն մասին, որ Հայաստանը հաստատում է իրեն, որպես միջազգային նախագծի կենտրոն, ասաց պրն Ղազանչյանը: Մոնո ներկայացումների փառատոների միջազգային ասոցիացիայի պրեզիդենտ եւ ժյուրիի նախագահ Վալերի Խազանովը, անդամներ Նինա Մազուրովան եւ Մարգարիտա Յախոնտովան ներկայացրին փառատոնի մրցանակակիրներին: Դրանք էին՝ Ռաչի Բունին (Հնդկաստան), Հովհաննես Բաբախանյանը (ՀՀ), Աննա Նաումովան (ՌԴ), Լալա Մնացականյանը, Սերգեյ Դանիելյանը (ՀՀ), Իրինա Կլիշչեւսկայան (Ուկրաինա), Վասիլ Զաֆիրչեւան (Մակեդոնիա), Մայքլ Ալթմանը(Գերմանիա), Լյուդմիլա Ռատովան (ՌԴ): Ժյուրիի որոշմամբ, կանացի լավագույն դերակատարման մրցանակը չշնորհվեց, իսկ լավագույն տղամարդու դերակատարների մրցանակին արժանացան Ալեքսեյ Վերշինսկին (Ուկրաինա) եւ Զիգա Սոկոլովիչը (Սլովենիա): Հատուկ մրցանակի արժանացավ Մարկ Ռազովսկին (ՌԴ)՝ հեղինակային ներկայացման համար:

Փառատոնի Գրան պրի մրցանակը բաժին հասավ Կարինե Խոդիկյանի «Երկրորդ կյանքը» ներկայացմանը (բեմադրիչ՝ Հակոբ Ղազանչյան), դերակատարներ՝ Էլիզաբեթ Հեսս (ԱՄՆ) եւ Բեատե Էհլերս (Գերմանիա): Հովհաննես Բաբախանյանին շնորհվեց նաեւ լավագույն ներկայացման համար հատուկ մրցանակը: Ներկայացումը հրավիրվել է մասնակցելու Մոսկվայի միջազգային մոնո փառատոնին: Եվս մեկ հատուկ մրցանակ շնորհվեց՝ Պարսկաստանից Ֆարիբա Խադեմիին:

ՀԹԳՄ նախագահ Երվանդ Ղազանչյանը, շնորհավորելով մրցանակակիրներին, տեղեկացրեց, որ ՀԹԳՄ «Արտավազդ» հուշամեդալին է արժանացել Անդրանիկ Խեչումյանը՝ նրա հայրենասիրության եւ թատրոնի նկատմամբ ցուցաբերած աջակցության համար:

ՄԱՐԻԵՏԱ ՄԱԿԱՐՅԱՆ

Նոր ցուցադրություն «Գեւորգյան» պատկերասրահում

Մի քանի օր առաջ «Գեւորգյան» պատկերասրահում բացվեց Նինայի (Խեմչյան) գրաֆիկական աշխատանքների ցուցահանդեսը: Նինան հայաստանյան իր մասնագիտական կրթությամբ այսօր ապրում եւ ստեղծագործում է Փարիզում եւ կարողացել է (ինչպես ներկայացրին ցուցահանդեսի բացման օրը) ֆրանսիական մայրաքաղաքի քմահաճ մթնոլորտում պրոֆեսիոնալ ցուցադրել իր արվեստը: Նա ունեցել է մի շարք ցուցահանդեսներ Ֆրանսիայում եւ նրա սահմաններից դուրս (Բելգիայում, Իտալիայում, ԱՄՆ-ում):

Հենրիկ Իգիթյանը Նինային ներկայացրեց իբրեւ այնպիսի արվեստագետի, որի համար Հայաստանից դուրս գալն արդյունավորվել է իր արվեստը կատարելագործելու առումով՝ բնավ չնմանվելով նրանց, ովքեր արտասահմաններում երբեմն մեկ-երկու սրճարան-խանութում մի կերպ մի քանի նկար են ցուցադրում կամ վաճառում՝ օրվա հացի փող վաստակելով ու գլուխ գովում, թե բելգիաներում են ցուցադրվում: Իր կարծիքով, գնահատելին դրսում իրենց հաստատած արվեստագետներն են, որով եւ արդարացվում է նրանց մեկնելը Հայաստանից:

«Գեւորգյան» սրահի, Իգիթյանի բնորոշմամբ կիրթ մթնոլորտում ցուցադրված նկարներն արդիական ոճով արված գործեր էին. զանազան դիրքերով, իրար վրա կուտակված, խռնամբահար, մարդկային մերկ ֆիգուրներ՝ ներկայացված տարաչափ ֆորմաների հարթությունների վրա: Նորույթ էր տարբեր չափերի գնդերի (հավանաբար մետաղյա) կավճագույնի վրա փորագրված մարդկային դեմքերը, պատկերները, տրամադրություններ, որ մեկ հայացքով անընդգրկելի էին: Նայել այդ աշխատանքները պետք էր տարբեր դիրքերից, այնուամենայնիվ, ամենախոսունը դրանց վերնագրերն էին...

Մ. Բ.

Հայտարարություն

Հայկոոպը հրավիրում է աճուրդի

Այն տեղի է ունենալու 2004 թ. հոկտեմբերի 8-ին Հայկոոպի շենքում, հասցեն՝ ք. Երեւան, Խանջյան 13

Վաճառվում է

Հ/հ	Վաճառվող գույքի անվանումը	Հասցեն գտնվելու վայրը	Վաճառի մեկն. գինը (հազ. դրամ)	Աճուրդի մասնակց. վճարի չափը (հազ. դրամ)
1	Սիսիան ՏՍԿ-ի հանրախանութը	ք. Սիսիան, Սիսակ Նահապետի հրապար.	12000.0	600.0

Աճուրդը կայանալու է դասական եղանակով:

Աճուրդին մասնակցել ցանկացողները մինչեւ 2004 թ. հոկտեմբերի 7-ը, ժամը 16.00-ն աճուրդային հանձնաժողովին պետք է ներկայացնեն՝
- աճուրդին մասնակցության հայտը,
- աճուրդին մասնակցության վճարի անդորրագիրը:

Մուտքագրման հաշիվն է՝ 23802607570100, «Արէկսիմբանկ»

Մանրամասն տեղեկությունների համար դիմել աճուրդային հանձնաժողովին, հեռ.՝ 54 15 01:

Մտորումներ Սիդնեյից առաջ, Աթենքից հետո

Սովետական մեր «քաղաժը» դատարկվել է արդեն

Աթենից դեռեւ չորս տարի առաջ հասցես պատրաստվում էի հանդես գալ ծավալուն վերլուծական հոդվածով եւ երկար ժամանակ վերնագիր էի փնտրում: Չգիտեմ ինչու, միտքս պտտվում էր «Բաց նամակ» վերնագրի շուրջ, թեեւ չգիտեի, թե նամակս ում էի ուղղելու. «Հայ ժողովրդին», «Հայաստանի նախագահին», թե «չգիտեմ ում»: Այն ժամանակ չգիտեի, թե ով կարող է օգնել Հայաստանում սպորտի զարգացմանը: Խնդրում եմ ուշադրություն դարձնել «Հայաստանում սպորտի զարգացմանը» ձեւակերպմանը: Չեմ ա-տամ «Հայկական սպորտի զարգացմանը», քանզի որպես այդպիսին, գոնե մինչեւ 2000 թվականը, իհարկե, իմ կարծիքով, ոչ հայկական սպորտ է եղել, ոչ ռուսական, ոչ վրացական, ոչ էլ առավել եւս ադրբեջանական, քանի որ հարեւան այդ հանրապետությունում տոն տվողները եղել են ազգությամբ հայերը, ռուսները եւ ուրիշները, բայց բնավ ոչ ազերիներ: Մինչեւ 1991 թ. եղել է խորհրդային, այն էլ քաղաքականացված սպորտ, որի գերագույն նպատակը եղել է կոմունիստական գաղափարախոսության տարածումն ու գովազդը: Եվ դրա համար, պետք է խոստովանել, արվել է եւ շատ լավը եւ, իհարկե, շատ վատ բաներ, ընդհուպ ֆիմիայի չարաշահումը:

Եկեք թվարկենք այն լավը, ինչ խորհրդային տարիներին արվել է սպորտի զարգացման եւ մարզիկների վարպետության ու արդյունքների բարձրացման համար. այն ժամանակ բավարար վարձատրություն թե՛ մարզիչներին եւ թե՛ մարզիկներին, սպասարկող անձնակազմին, գիտության զարգացմանը, ստեղծվում էին մարզումների, հատկապես օլիմպիական խաղերին նախապատրաստության համար, ուղղակի գերազանց պայմաններ եւ որպես դրա լավագույն արդյունք վկայակոչեմ Ծաղկաձորի օլիմպիական գլխավոր բազան, ըստ որում խորհրդային Միության եւ ոչ թե Հայաստանի, որը շահագործման հանձնվեց 1967 թ. Մեխիկոյի օլիմպիական խաղերին լավագույն ձեւով նախապատրաստվելու համար, բազմաթիվ մրցումներ...

Ես բոլորովին համաձայն չեմ այն պնդումներին, թե հայկական սպորտը աշխարհին պարգեւել է օլիմպիական 13 չեմպիոն: Նրանք բոլորն էլ, սկսած լուսահոգի Հրանտ Շահինյանից եւ վերջացրած 13-րդ չեմպիոնով՝ ըմբիշ Արմեն Նազարյանով, խորհրդային սպորտի ներկայացուցիչներ են, սպորտի այբուբենը սովորել են խորհրդային Միությունում, ավարտել են սպորտի խորհրդային դպրոցը, մարզվել եւ օլիմպիական խաղերին նախապատրաստվել են խորհրդային Միության բարձրակարգ մարզիչների գլխավորությամբ:

Սպորտին մոտ կանգնած մարդիկ, կարծում եմ, կհամաձայնեն ինձ հետ, որ խոսքը, Բարսելոնի օլիմպիական խաղերում՝ 1992 թ., Հայաստանի մարզիկների աննախադեպ հաջողությունը խորհրդային սպորտի բարձունքների անխախտելի մասն է կազմել: Շատերը հնարավոր է չհամաձայնեն ինձ հետ, եթե նույնը ասեմ 1996 թ. Ատլանտայում մեր երկու ըմբիշների՝ Արմեն Նազարյանի եւ Արմեն Մկրտչյանի հաղթանակների մասին: Սակայն հիշենք, թե մարզիկը, տվյալ դեռեւս երեխան, քանի տարեկանից է հաճախում մարզադպրոց եւ ովքեր են եղել մարզիչները: Արմեն Նազարյանը 96-ին շարունակում էր խորհրդային սպորտի ավանդույթները, եղել է խորհրդային սպորտի դպրոցի սան, գումարած հայ ժողովրդի, կարող եմ վստահ ասել, ամենահետաքրքրական ժամանակահատվածի ոգով ներշնչված: Պատերազմներին մասնակցում են բանակները, հերոսանում են անհատները:

Հետո եկավ 1997 թ.: Սա պատմական տարեթիվ է իր բոլոր բացասական հետեւանքներով: Մարզական հասարակայնության, սակայն սպորտի հետ անմիջական կապ չունեցող մեծ մասը Աթենքի օլիմպիադայում մեր մարզիկների անհաջող ելույթների գործում մեղադրում է հանրապետական սպորտկոմիտեի նախագահ, Հայաստանի ազգային օլիմպիական կոմիտեի նախագահ Իշխան Զաքարյանին, մի մասն էլ, ավելի հեռուն գնալով, մեղադրում է նրան բարձր պաշտոն տվողին: Կարելի է համաձայնել, կարելի է նաեւ չհամաձայնել, քանզի Իշխան Զաքարյանը, հատկապես իմ երիտասարդ ու ոչ երիտասարդ գործընկերների կողմից քննադատության է ենթարկվում օլիմպիական մեդալ չբերելու համար, հիշելով, որ նա Սիդնեյի օլիմպիադայից հետո, նույն օլիմպիադայում կրած անհաջողության համար (ընդամենը մեկ բրոնզե մեդալ), քննադատության նետերն ուղղեց ՀԱՕԿ-ի նախկին նախագահ Բենուր Փաշայանի ու ՀԱՕԿ-ի գործադիր տնօրեն Գագիկ Չոբանյանի դեմ, խոստանալով նաեւ, որ Սիդնեյում ՀԱՕԿ-ի փողերը (70 հազար ԱՄՆ դոլար) գողացած ու անհայտ ուղղությամբ ճողոպրած հայկական պատվիրակության շեֆ-միսիա նույն Չոբանյանին Ինտերպոլի միջոցով Հայաստան կվերադարձնի եւ դատ ու դատաստանի առաջ կկանգնեցնի: Դեռ դա էլ ոչինչ: Մարդիկ հիշեցին, որ երբ պարոն Զաքարյանը ընտրվեց ՀԱՕԿ-ի նախագահ, խոստացավ Աթենքի օլիմպիադային մասնակցել ավելի մեծ թվով մարզիկներով (Հայաստանից Սիդնեյ մեկնեցին 28 մարզիկներ) եւ վաստակել ավելի շատ մեդալներ: Ես համոզված եմ, եթե չլինեին Աշոտ Դանիելյանի մրցանակային երրորդ տեղը եւ դրա հետեւանքները, ապա Արսեն Մելիքյանն էլ կզրկվեր իր բրոնզե մեդալից: Ինձ հիմք է տալիս այդպես մտածելու ուղիղ մեկ տարի հետո Թուրքիայում ծանրամարտի առաջնության ժամանակ տեղի ունեցած հայկական թիմի խայտառակությունը: Թող ոչ հոռետեսական թվա խոսքս եւ ոչ էլ հոռետեսական, եթե ասեմ, որ այդ խայտառակության մեջ մեղավոր էին ոչ միայն Հայաստանի սպորտի եւ Հայաստանի ծանրամարտի ֆեդերացիայի ղեկավարները, որոնք ահա չորս տարի է նույն աղբյուրից են ջուր խմում, այլեւ մենք՝ լրագրողներս, երբ դրսի ականջում հնչած ռոռում էինք 2001 թ.10 լավագույն մարզիկներին: Այդ տարի Աթենքի միայն արգելված դեղամիջոցներ օգտագործելու մեջ մեղադրվեցին չորս ծանրորդներ, որոնցից երկուսը՝ Գագիկ Խաչատրյանը եւ Հակոբ Փիլոսյանը որակազրկվեցին ցմահ, իսկ երկուսն էլ՝ Արսեն Մելիքյանը եւ Ռաֆայել Չախոյանը երկու տարով: Երկու տարին դեռ ոչինչ: Մարզական ֆունկցիոներները ինչպես են հանգիստ քնում, երբ ցմահ որակազրկված երկու հիանալի մարզիկները փաստորեն կորցրեցին ամեն ինչ՝ թե տարիների քրտնաջան աշխատանքի արդյունքները եւ թե անգամ ապրելու միջոցը: Շատ լավ իմանալով, որ մեր առաջատար ծանրորդները դատապարտված են միջազգային ֆեդերացիայի կողմից, միեւնույն է, նույն թվականի դեկտեմբերի 30-ին հիշյալ մարզիկներն արժանացան նախագահական պարգեւների: Իսկ հունվարին ամեն ինչ ի վերջո ջրի երես ելավ, սակայն մենք՝ լրագրողներս, միայն արձանագրելով եղածը, կուլ տվեցինք վիրավորանքը:

Ինչու՞, չեմ կարող ասել: Գուցե չխանգարելու Հայաստանում սպորտի զարգացման գործընթացին, գուցե հավատալով խոստումներին: Ինձ թվում է կար մեկ այլ պատճառ եւս: Բանն այն է, որ որքան էլ հավատամ մարդու ֆիզիկական հնարավորությունների անսահմանությանը, միեւնույն է, մարդն առանց ֆիմիայի չի կարող բարձրացնել նման ծանրություններ: Արդյոք պատահական էր, որ ծանրամարտի միջազգային ֆեդերացիան անելանելի վիճակից դուրս գալու համար միանգամից փոխեց քաշային կարգերը բարեփոխումների անվան տակ: Այդպես լավ էր. անցյալը մնաց պատմությանը, նախկին ռեկորդները փաստորեն պատմականվեցին որպես 20-րդ դարի մեծագույն նվաճումներ, իսկ 21-րդ դարը սկսվեց նոր ռեկորդներով եւ... ուրիշ ոչինչ չփոխվեց: Իմ կարծիքով ծանրամարտը որպես սիրողական սպորտ դատապարտված է. ուշ թե շուտ դուրս է մնալու օլիմպիական խաղերի ծրագրից: Եվ ոչ միայն այն պատճառով, որ առեւտուր անելու եւ կաշառակերության համար պարարտ հող է, այլ այն պատճառով, որ շատ երկրներում, հատկապես տնտեսապես զարգացած երկրներում այդ մարզաձեւն արդեն հարգի չէ: Համոզվելու համար բավական է մի հայացք գցել օլիմպիական ծանրամարտի աշխարհագրության վրա:

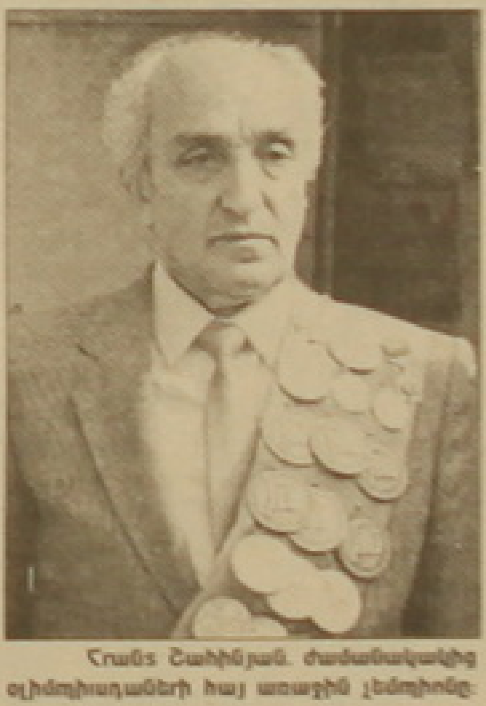

Հրանտ Շահինյան. ժամանակակից օլիմպիադաների հայ առաջին չեմպիոնը:

Լավ, մեզ՝ լրագրողներիս խաբեցին: Իսկ հանրապետության ղեկավարներին ինչու՞ չանդրադարձան այդ խնդրին: Չէ՞ որ առաջին հերթին անձեռնմխելի մեծ բաժինը կերցին ոչ թե մարզիկները, այլ մարզիկներ ծնող ժողովուրդը: Չէ՞ որ դա լուրջ բիծ է, դրանից դեռ առաջ որակազրկվեց Հայաստանի հավաքականը եւ միայն բարերարների փողերով մարվեց խոշոր տուգանքը: Նույնը կրկնվեց նաեւ 2001-ին: Պատմության դասերը մեր ֆեդերացիան այդպես էլ չյուրացրեց եւ ահա 2003 թ. կրկնվեց չկրկնվելիքը: Աշխարհի առաջնության մեր միակ մրցանակակիրը՝ Գեւորգ Ղալեյանը նույնպես որակազրկվեց հայտնի պատճառով, իսկ մենք լրագրողներս նրան տեղ տվեցինք 10 լավագույնների ցուցակում, այն էլ երկրորդ տեղը շնորհելով:

Այն պարգեւները, մեդալներն ու պատվոգրերը, գումարներն ու կոչումները, որ հանձնվում ու շնորհվում էին բրեժնեւյան ոճով, ըստ որում մեծի մասամբ ոչ արժանիներին, ինչ եմ կարծում, խթանո՞ւմ էին սպորտի զարգացմանը: Իհարկե ոչ, հակառակը: Վաղինակ Գալստյանը 2001-ին աշխարհի չեմպիոն դարձավ (փառք ու պատիվ նրան), հաջորդ տարին Եվրոպայի առաջնությունում գրավեց 11-րդ տեղը, Արամ Մարգարյանը աշխարհի չեմպիոն հռչակվեց շնորհիվ այն բանի, որ Թեհրանում կայացած առաջնությունում թուրք ըմբիշ Համին Դոգանը՝ այս օլիմպիադայում Մարտին Բերբերյանի առաջին մրցակիցը, արգելված խթանիչներ օգտագործելու համար որակազրկվեց: Հիշենք նաեւ, որ Արամ Մարգարյանը մի քանի տարի բնակություն էր հաստատել Ուկրաինայում եւ հանդես էր գալիս Ուկրաինայի հավաքականի կազմում: Ի դեպ, բռնցքամարտիկ Ալեքսան Նալբանդյանը երկար տարիներ Ռուսաստանի հավաքականի անդամ էր եւ 1999 թ. աշխարհի առաջնության բրոնզե մեդալ նվաճեց հենց Ռուսաստանի Դաշնության դրոշի ներքո:

Մեր մարզիչները, այն նույն մարզիչները, որոնց կարելի է մեղադրել Սիդնեյի օլիմպիադայում կրած անհաջողության մեջ, ասում են, որ ամեն ինչ արվել է օլիմպիական թեկնածուների նախապատրաստության համար: Ես դրանում չեմ կասկածում, քանի որ հույսը դրվել էր հենց հեռանկարային կոչված մարզաձեւերի՝ ծանրամարտի, հունահռոմեական ըմբշամարտի, ազատ ոճի ըմբշամարտի եւ բռնցքամարտի վրա: Ու եթե այդպես է, ուրեմն մարզիչները կամ լավ չեն աշխատել, կամ նրանց մասնագիտական, որպես մարզիչ-մանկավարժ, մակարդակը ցածր է: Ու զարմանում ես, թե ինչու՞ են մինչեւ հիմա մնացել իրենց պաշտոնում: Թերեւս կան նաեւ այլ պատճառներ՝ մարզիչների համար արդարացուցիչ, որոնց մասին կխոսենք հետո: Օլիմպիադայից անմիջապես առաջ հանրապետական սպորտկոմիտեի նախագահի տեղակալ, ՀԱՕԿ-ի գործադիր տնօրեն պարոն Հարություն Յավրյանին հարցրեցի, թե ինչու՞ 2000 թ. օլիմպիադայում տապալված հեռանկարային մարզաձեւերի գլխավոր մարզիչները չազատվեցին իրենց պաշտոնից, զուգակիցս ասաց, որ նրանք օլիմպիական չեմպիոններ Օգսեն Միրզոյանը, Լեւոն Ջուլֆալակյանը, ինչպես նաեւ Հրանտ Եռանյանը երիտասարդ են, եւ նրանց մեկ անգամ էլ է հնարավորություն տրվել իրենց դրսեւորելու:

Դրսեւորեցին... Դրսեւորեցին հատկապես նախաօլիմպիական տարվա աշխարհի առաջնություններում, 2003 թ., որոնք համարվում էին վարկանիշային: Ըմբշամարտում առաջին տասը տեղերը գրավողները օլիմպիական վարկանիշ էին ստանում, իսկ մեր մարզիկներից ոչ մեկը 10-ի մեջ չմտավ: Կարծում եմ հարկ չկա այստեղ տալ ռուսաստանցի Մամեդ Աղաեւի անունը, որը շահային լեգեոներ էր եւ չգիտես ինչպե՞ս եւ ինչու՞ հայտնվել է Հայաստանի հավաքականի կազմում, հատկապես, որ Սիդնեյում էլ ոչինչ չարեց, իսկ Աթենքում իր վարքով խայտառակեց մեզ բոլորիս: Ծիծաղելի է՝ զառնեցիները համարում էին իրենց դպրոցի սան, լոռեցիները՝ իրենց:

Ես Աթենքի օլիմպիադայի բոլոր մանրամասներին չեմ անդրադառնա, քանի որ թե մամուլում, թե ռադիոյով եւ հեռուստատեսությամբ ասվել է շատ բան, թեեւ ոչ բոլորը: Սակայն անհնարին է չասել, որ մեր ձախողումները (խայտառակությունը) տեղի ունեցան ոչ թե ձյուդոյի տատամիի վրա, այլ դրանից .երեք օր առաջ, օգոստոսի 11-ին: Մենք՝ հայաստանցի հայերս, մեր հայրենիքը չենք սիրում եւ ոչ էլ հարգում ենք մեր պետական դրոշն ու մեր պետական օրհներգը:

ԼԵՎՈՆ ԱՌԱՌԻԿՅԱՆ

(Շարունակելի)

Դրամավարկային տեղեկատու

Սեպտեմբերի 10-16-ն ընկած ժամանակահատվածում դրամավարկային ցուցանիշները հետեւյալն էին.

Դրամական բազա, դրամական զանգված

Փողի բազան նվազել է 1 մլրդ 276 մլն դրամով եւ սեպտեմբերի 16-ին կազմել 112 մլրդ 917 մլն դրամ: Զուտ արտաքին ակտիվները (առանց սեփականաշնորհման միջոցների) նվազել են 2 մլրդ 921 մլն դրամով, իսկ զուտ ներքին ակտիվներն աճել են 1 մլրդ 645 դրամով:

Սեպտեմբերի 3-10-ն ընկած ժամանակահատվածում փողի զանգվածն աճել է 445 մլն դրամով եւ սեպտեմբերի 10-ին կազմել 246 մլրդ 675 մլն դրամ (ընդգրկված են 19 բանկերի ցուցանիշները): Շրջանառության մեջ կանխիկ դրամը նախորդ շաբաթվա համեմատ նվազել է 50 մլն դրամով, կազմելով 87 մլրդ 582 մլն դրամ: Դրամով ցպահանջ ավանդներն աճել են 312 մլն դրամով եւ կազմել 26 մլրդ 968 մլն դրամ: Դրամով ժամկետային ավանդներն աճել են 2 մլն դրամով եւ կազմել 8 մլրդ 646 մլն դրամ: Արտարժույթով ավանդներն աճել են 181 մլն դրամով եւ կազմել 123 մլրդ 478 մլն դրամին համարժեք արտարժույթ: Ընդ որում, արտարժութային ցպահանջ ավանդները կազմել են 61 մլրդ 41 մլն դրամ (նախորդ շաբաթվա համեմատ նվազել են 1 մլրդ 321 մլն դրամով), ժամկետայինները՝ 62 մլրդ 438 մլն դրամ (աճը՝ 1 մլրդ 502 մլն դրամ):

Ֆինանսական շուկա

Սեպտեմբերի 10-16 ընկած ժամանակահատվածում թողարկվել է 1 մլրդ 500 մլն դրամի 60-ամսյա պարտատոմս՝ 7,2977 տոկոս տարեկան եկամտաբերությամբ:

Նշված ժամանակահատվածում ԿԲ-ն իրականացրել է 4 մլն 600 հազ ԱՄՆ դոլարի արտարժույթի տրամադրման սվոփի մարում՝ 3,58 տոկոս տարեկան եկամտաբերությամբ:

Արտարժույթի շուկա

Սեպտեմբերի 10-16 ժամանակահատվածում ԱՄՆ դոլարի նկատմամբ փոխարժեքն արժեւորվել է 0,26 տոկոսով՝ 514,86 դրամից հասնելով 513,54 դրամի:

Նշված ժամանակահատվածում արժութային շուկայում իրականացվել են շուրջ 38,961 հազ ԱՄՆ դոլարի առք ու վաճառքի գործարքներ, որոնց միջին կշռված փոխարժեքը կազմել է 514,31 դրամ:

Շաբաթվա ընթացքում ԿԲ-ը գնել է 5 մլն ՌԴ ռուբլի՝ 17,60 դրամ փոխարժեքով:

ՀՀ ԿԲ մամուլի ծառայություն

Հակոբյանն ու Պետրոսյանն առաջատարների թվում են

Լոզանի կազինոյում ավարտին է մոտենում շախմատի միջազգային փառատոնը: Երկրորդ տուրում Հակոբյանն անսպասելիորեն ոչ-ոքի խաղաց շախմատասերներին անհայտ շվեյցարացի Յաստաու Բագրիի հետ: Դրանից հետո Վլադիմիրը բարկացավ եւ սկսեց հաղթել բոլոր մրցակիցներին՝ անկախ նրանց կոչումից ու դիրքից: 5 տուրից հետո Հակոբյանը կես միավորով հետ էր մնում շվեյցարացի Ֆաբրիցիո Պատուզզոյից, որը շահել էր բոլոր պարտիաները: Հայ գրոսմայստերը հաղթեց նաեւ նրան եւ վերջին տուրից առաջ 5,5 միավորով միանձնյա գլխավորեց աղյուսակը: Վստահ, առանց պարտությունների է խաղում նաեւ Տիգրան Պետրոսյանը: 6 տուրից հետո նա Հակոբյանից հետ մնաց կես միավորով: Պետրոսյանի հետ երկրորդ տեղը բաժանում են գրոսմայստերներ Վլադիմիր Բուրմակինը, Վլադիմիր Լազարեւը (երկուսն էլ՝ Ռուսաստան), Յանիկ Պելեսյեն, Ժոզեֆ Գալահերը (Շվեյցարիա), Միլոշ Պավլովիչը (Սերբիա), Գենադի Գինզբուրգը (Գերմանիա): Նկատի ունենալով, որ շվեյցարական մրցակարգի կանոններով առաջատարները եզրափակիչ փուլում պետք է հանդիպեն միմյանց հետ, պայքարը մրցանակային տեղերի համար շատ սուր կլինի: Բայց մրցանակակիրներից մեկն արդեն հայտնի է: Տիգրան Պետրոսյանը, որի 20 տարին լրացավ մրցաշարի ժամանակ, լավագույն արդյունքն է ցույց տվել պատանի շախմատիստների մեջ:

ԱՆԳԻՆ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ

Լոզան

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկը հայտարարում է մրցույթ՝

բանկային մեթոդաբանության եւ վերլուծությունների վարչության բանկային մեթոդաբանության եւ կարգավորման բաժնում բանկային մեթոդաբանի պարտականությունները իրականացնող համապատասխան մասնագետ ընտրելու համար: Բանկային մեթոդաբանի աշխատանքի նպատակը բանկային վերահսկողության եւ կարգավորման բնագավառում առկա խնդիրների բացահայտումը, դրանց լուծումների, բանկային համակարգի կարգավորման եւ վերահսկողական մեթոդների բարելավման նպատակով առաջարկությունների մշակումն է:

Մրցույթին կարող են մասնակցել այն քաղաքացիները, որոնք ունեն.
- բարձրագույն տնտեսագիտական կրթություն,
- բանկային գործի եւ օրենսդրական ու նորմատիվային դաշտի խոր իմացություն, մակրոէկոնոմիկայի եւ հաշվապահության ոլորտներում բավարար գիտելիքներ, ռիսկերի կառավարման խոր իմացություն,
- բանկային համակարգում առնվազն 2 (երկու) տարվա աշխատանքային փորձ,
- հայերենի, անգլերենի ու ռուսերենի գերազանց իմացություն (մասնագիտական գրականություն ընթերցելու, բացատրություններ տալու նպատակով):

Պաշտոնում աշխատելու համար անհրաժեշտ է ստեղծագործական մտածելակերպ, վերլուծելու, վերլուծածն ի մի բերելու (սինթեզելու) ունակություն, պատասխանատվություն, ինքնուրույնություն:

Մրցույթին մասնակցել ցանկացողները մինչեւ սեպտեմբերի 24-ը կարող են դիմել ՀՀ կենտրոնական բանկի աշխատակազմի անձնակազմի կառավարման բաժին՝ միաժամանակ ներկայացնելով հետեւյալ փաստաթղթերը.
- դիմում
- ինքնակենսագրություն (ռեզյումե)
- կադրերի հաշվառման անձնական թերթիկ
- անձնագրի պատճենը
- դիպլոմի եւ դիպլոմի միջուկի պատճենները
- զինգրքույկի պատճենը (արական սեռի ներկայացուցիչների համար)
- աշխատանքային գրքույկի պատճենը
- 2 երաշխավորագիր բանկային համակարգում աշխատող անձանցից (ցանկալի է)
- երկու գունավոր լուսանկար, 3x4 չափի:

Հեռախոսահամարներ՝ 56-14-40 եւ 06-30 (ներքին)

ՀՀ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԲԱՆԿԻ ՄԱՄՈՒԼԻ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

AMERICAN FULBRIGHT PROGRAM

The Public Affairs Section of the Embassy of the United States of America is pleased to announce the annual competition for **Fulbright Scholarships** in the United States for the 2005-2006 academic year.

The Fulbright Visiting Scholar Program awards grants to foreign scholars to lecture and/or conduct post-doctoral research at U.S. universities for an academic year or term. The Fulbright Program was named after Senator J. William Fulbright from Arkansas, who proposed the program in 1946 to increase mutual understanding between the people of the U.S. and the people of other countries. All grants are approved by the Fulbright Foreign Scholarship Board (12 members), which is appointed by the President of the United States.

BASIC REQUIREMENTS FOR THE SCHOLARSHIP
- Armenian citizenship and residency
- Evidence of employment in the Republic of Armenia
- Ph.D.
- Proficiency in English
- Completed application package
- References
- Good health and physical condition

ELIGIBLE FIELDS ARE:
- Political Science, Economics, Social Science
- International Relations, Journalism and Law
- American Studies (History, Literature, Society and Culture of the United States)
- Chemistry, Public Health and Medicine

APPLICATION PROCEDURE AND COMPETITION SCHEDULE

Applications (hard copy) must be submitted in English. Handwritten, incomplete and late applications will not be considered. Recipients of Fulbright scholarship within the past 5 years will not be considered. All applications, including references, undergo technical and academic reviews. Candidates who satisfy all requirements will be interviewed by the Embassy Fulbright Selection Committee. The Committee will submit the names of the finalists to the Fulbright Board of Foreign Scholarships in the United States by December 15, 2004, for final approval. Selected grantees will be notified of final approval when their affiliations at U.S. universities are confirmed in April 2005.

Applications may be obtained from the Public Affairs Office of the U.S. Embassy in Yerevan or downloaded from the Embassy web site: ***http://www.usa.am*** (Announcements). Completed applications must be submitted to Anahit Khachatryan, Cultural Affairs Assistant, Public Affairs Office, U.S. Embassy, at 52-46-61 or 52-70-01, ext: 4477, who may also be contacted for more information about the scholarship.

FREQUENTLY ASKED QUESTIONS
- How strict are the deadlines? Deadlines are firm.
- If I was not successful in previous competitions, can I apply again? Yes.
- What are the selection criteria? The following factors are considered: professional qualifications, project proposal (quality, feasibility), how the acquired knowledge will be used upon return, English language competence, need for the project to be undertaken in the United States, personal qualifications, quality of references. Preference will be given to candidates with little or no previous experience in the United States.
- What are the basic benefits? Round trip airfare, monthly stipend, book allowance, and settling in allowance.
- Can family members accompany? Yes, but you will be financially responsible for them.
- Do I have to arrange university affiliation in the United States? It is recommended that you submit a letter of invitation from a U.S. university in your application package. If you don't know where your project can be accomplished, the affiliation will be arranged by one of the Fulbright administering agencies.
- Should I mail references together with the application package? Referrers should fax directly to the Public Affairs Office of the U.S. Embassy, or enclose the letters in separate sealed envelopes in the application package.

Deadline for submission: October 29, 2004.

ՄԱԿ-Ի ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ՎԱՐՉՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ «ՀԱՅԱՍՏԱՆՈՒՄ ՄԱՐԴՈՒ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԻ ԽԹԱՆՄԱՆ ԵՎ ՄԱՐԴՈՒ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԻ ՊԱՇՏՊԱՆԻ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՀԱՆՐԱՅԻՆ ԻՐԱԶԵԿՈՒԹՅԱՆ ԲԱՐՁՐԱՑՄԱՆ» ԾՐԱԳԻՐԸ ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒՄ Է

UNDP

ՊԼԱԿԱՏԻ ՄՐՑՈՒՅԹ

ՄԱԿ-ի Հանրային տեղեկատվության վարչությունը եւ «Հայաստանում մարդու իրավունքների խթանման եւ Մարդու իրավունքների պաշտպանի ինստիտուտի վերաբերյալ հանրային իրազեկության բարձրացման» ծրագիրը, որն իրականացվում է ՄԱԶԾ-ի ու ՀՀ Ազգային ժողովի կողմից, հայտարարում է պլակատի մրցույթ **«Համենայն մարդու անօտարելի իրավունքների լիարժեք պաշտպանմանը»** խորագրով: Պլակատի հիմնական խնդիրն է եւս մեկ անգամ անդրադառնալ Մարդու իրավունքների համընդհանուր հռչակագրի հետեւյալ կոչին՝

մարդու իրավունքների եւ հիմնական ազատությունների նկատմամբ համընդհանուր հարգանքն ու դրանց պահպանումը անդամ պետությունների պարտավորությունն է, ինչպես նաեւ յուրաքանչյուր անհատ եւ հասարակության յուրաքանչյուր մարմին պետք է ձգտի նպաստելու այս իրավունքների նկատմամբ հարգալից վերաբերմունքի, եւ ապահովելու դրանց համընդհանուր արդյունավետ պահպանումն ու ճանաչումը:

Մրցույթի պայմանները.
- Մրցույթին կարող են ներկայացվել պլակատի ժանրում կատարված աշխատանքներ, որոնք արտահայտում են մրցույթի խորագիրը՝ «Համենայն մարդու անօտարելի իրավունքների լիարժեք պաշտպանմանը»:
- Մրցույթը բաց է բոլոր ցանկացողների համար, առանց մասնագիտական եւ տարիքային սահմանափակումների:
- Աշխատանքները պետք է A4 ֆորմատով ներկայացվեն մինչեւ ս/թ հոկտեմբերի 25-ը, ժ. 17:00, ՄԱԿ-ի հայաստանյան գրասենյակ, Կ. Լիբկնեխտի 14, Հանրային տեղեկատվության վարչություն, առաջին հարկ:
- Առաջին մրցանակակիրը կստանա 250 ԱՄՆ դոլար, երկրորդը՝ 150 եւ երրորդը 100 ԱՄՆ դոլար: Առաջին մրցանակակիր պլակատը A1 ֆորմատով տպագրվելու է:

Ներկայացված աշխատանքները կցուցադրվեն ՄԱԿ-ի շենքում, ինչպես նաեւ կհայտարարվեն մրցույթի հաղթողները:

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար դիմել ՄԱԿ-ի հանրային տեղեկատվության վարչություն, հեռ. 56 02 12, էլ. հասցե՝ ***dpi@undpi.am***, ինտերնետային հասցե՝ ***www.undpi.am***:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկը դպրոցական տարիքի երեխաների շրջանում հայտարարում է նկարների մրցույթ՝
«Հայկական դրամը երեխաների աչքերով» թեմայով:

Մրցույթին մասնակցել ցանկացողները մինչեւ 2004թ. հոկտեմբերի 22-ը կարող են իրենց նկարները՝ հեղինակի անուն, ազգանունով եւ հեռախոսահամարով, ներկայացնել ՀՀ կենտրոնական բանկի մամուլի ծառայություն:

Մրցույթում հաղթող ճանաչված նկարները կցուցադրվեն ազգային դրամի 11-ամյակին նվիրված միջոցառումների շրջանակում կազմակերպվելիք ցուցահանդեսում, հաղթողները կպարգեւատրվեն մրցանակներով:

Նկարները կարող են ներկայացվել Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկ, ք. Երեւան, Վազգեն Սարգսյան 6 հասցեով, հեռախոս՝ 58-00-52, ներքին՝ 07-01, էլ-փոստ. info@cba.am:

ՀՀ ԿԲ մամուլի ծառայություն

ԿՈՐԵԼ Է

«ԼՎ Արքիթեքս» ՍՊԸ-ի պետ ռեգիստրի վկայականը, N 03 Ա 058063, գրանցման համարը 28611004779, 25.12.02:

Armenian European Policy and Legal Advise Centre

Announces a vacancy for the position of «Economic Expert»

The duties will include but are not limited to:
1. Advisory services associated to the implementation of the PCA
2. Investigation of economic policy development mechanisms in Armenia
3. Provision of support and consultations to relevant government authorities on formulation of Economic Policy and legislation drafting
4. Formulation/Development of economic and social rationales for the legislation.
5. Preparation of policy and other working papers in English and Armenian
6. General support in developing government policy in key areas of the PCA.

The candidate should have the following background:

a. University degree in Economics or related fields (a Master's Degree or higher is desirable),
b. Strong analytical skills,
c. The spirit and motivation to be a part of a team,
d. Excellent communication skills and client liaison capability,
e. Advanced computer skills (MS Word, Excel, Power Point),
f. Experience of designing/implementing public sector reforms in the context of WTO and the PCA,
g. Experience in approximation and harmonization issues in the context of WTO and the PCA. Experience in issues related to Business and Investment preferred,
h. At least 4-5 years professional work experience in the field of economic advice,
i. Excellent written and oral communication skills in English are an absolute requirement.

You are invited to submit your CV, in English, and preferably in EU format to ***info@aeplac.am*** not later than 24 September 2004.
No phone calls and visits will be entertained.
Only short listed candidates will be contacted for interviews.

ԳՈՎԱԶԴԻ ՀԱՄԱՐ ԶԱՆԳԱՀԱՐԵԼ՝ 58-24-83

«Գինդ» տպագրատուն, Երեւան, Բագրատունյաց 70ա Գրանցման թիվ՝ 65, դասիչ՝ 69150 Տպաքանակը՝ 3000 Ստորագրված է տպագրության՝ 20.09.2004 Գինը՝ 100 դրամ